

ความเป็นมาของปัญหาและปัญหา

การจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่รัฐบาลต้องให้ความสำคัญและสนใจเป็นพิเศษ เพราะเป็นการจัดการศึกษาสำหรับเยาวชนส่วนใหญ่ของชาติโดยมุ่งให้เขาเหล่านั้นมีความรู้ที่จำเป็นขั้นพื้นฐานต่อการดำรงชีวิต เพื่อจะได้เป็นพลเมืองที่มีความรู้ความสามารถนำไปสู่การเรี้นรู้อื่น ๆ สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างเป็นสุขในสังคมประชาธิปไตย (อำนาจพร วงษ์ถนอม, 2521 : 1)

สำหรับการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2533) ได้จัดแบ่งเนื้อหาวิชาออกเป็น 5 กลุ่มประสบการณ์ อันประกอบด้วยกลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ กลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิต กลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย กลุ่มวิชาการทำงานและพื้นฐานอาชีพ และกลุ่มวิชาประสบการณ์พิเศษ ซึ่งในแต่ละกลุ่มได้มุ่งเน้นในเนื้อหาวิชาที่แตกต่างกันตามโครงสร้างหลักสูตร ได้จัดวิชาภาษาไทย และคณิตศาสตร์ไว้ในกลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ และหลักสูตรได้กล่าวถึงจุดประสงค์การสอนวิชาภาษาไทยว่า ให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางภาษา ทั้งในด้านการฟัง พูด อ่าน และเขียนตามควรแก่วัย เห็นคุณค่าของภาษาสามารถใช้เป็นเครื่องมือสื่อความคิด ความเข้าใจ รักการอ่านแสวงหาความรู้และมีเหตุผล(กระทรวงศึกษาธิการ, 2534: 7) จะเห็นได้ว่าการเรียนการสอนภาษาไทยในระดับประถมศึกษามีความสำคัญมากผู้สอนควรคำนึงถึงผู้เรียนมุ่งเน้นให้ความสำคัญต่อการฝึกทักษะทั้ง 4 เพื่อเป็นการปูพื้นฐานทางภาษาให้นักเรียนสามารถใช้ทักษะทางภาษาไทยทั้ง 4 ได้แก่ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

✓ ในบรรดาทักษะทางภาษานั้น การอ่านเป็นทักษะที่มีความสำคัญมากที่สุด เพราะ การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะนำไปสู่ความรู้ทั้งหมด (สมศักดิ์ บุญสาธ, 2530 : 3) การอ่านมีความจำเป็นต่อชีวิตของคนในศตวรรษปัจจุบันยิ่งกว่ายุคที่ผ่านมา เพราะโลกปัจจุบันเป็น โลกที่พัฒนาทั้งทางวัตถุ วิทยาการ เทคโนโลยีและความนึกคิดของคนจึงจำเป็นต้องอ้างอิงที่มนุษย์ ต้องสนใจในการอ่าน เพื่อความเคลื่อนไหวและความก้าวหน้าต่าง ๆ ได้ทันต่อเหตุการณ์ (ศิริพร ลิมตระการ, 2529 : 21)

สำหรับในด้านการศึกษา การอ่านเป็นปัจจัยสำคัญในการเรียนรู้เพราะการเรียนรู้วิชาต่าง ๆ ทุกระดับต้องอาศัยความสามารถทางการอ่านแทบทั้งสิ้นการเรียนรู้ทุกอย่างร้อยละ 80 ถึง 90 ต้องอาศัยการอ่าน การเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับความสามารถในการตีความสิ่งที่อ่านอย่างถูกต้องและครบถ้วน (Strang, 1972 : 11) การที่จะบรรลุเป้าหมายของการอ่านได้อย่างแท้จริงนั้นผู้อ่านจะต้องรู้จักอ่าน การอ่านเป็นเรื่องของทักษะ ผู้มีทักษะในการอ่านก็ย่อมจะเป็นผู้ที่มีโอกาสนำความรู้ ความคิด จากการอ่านไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ในชีวิตประจำวันได้มากกว่าผู้อื่น ผู้ที่กำลังศึกษาเล่าเรียนจึงจำเป็นต้องฝึกฝนการอ่านอยู่เสมอ (สนิท ตั้งทวี, 2529 : 285)

ด้วยเหตุที่ประชากรในเขตการศึกษา 2 ประกอบด้วย ปัตตานี ยะลา นราธิวาสและสตูล ประมาณร้อยละ 80 นับถือศาสนาอิสลามและพูดภาษามลายูถิ่นในทวีปประจำวัน ร้อยละ 70 (เขตการศึกษา 2 2528 : 61) จึงมีนักเรียนส่วนหนึ่งใช้ภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาที่หนึ่งและใช้ภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง นักเรียนเหล่านี้จะใช้ภาษาไทยที่โรงเรียนเท่านั้น ทำให้เกิดปัญหาในการเรียนการสอนเราจึงจำเป็นต้องช่วยเหลือนักเรียนให้สามารถอ่านภาษาไทยได้คล่องแคล่ว และมีเจตคติที่ดีต่อภาษาไทย โอกาสที่นักเรียนเหล่านี้จะได้ฝึกทักษะทางภาษาไทยก็คือ ที่โรงเรียน ซึ่งมีครูเป็นผู้สอน และในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูจะต้องศึกษาหาวิธีการสอนแบบต่าง ๆ เพื่อช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และสามารถอ่านภาษาไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพจากรายงานผลการประเมินคุณภาพนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทั่วประเทศ ของสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี ปีการศึกษา 2534 พบว่า คะแนนในกลุ่มทักษะภาษาไทยระดับจังหวัดได้เฉลี่ยร้อยละ 59.84 ซึ่งยังต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ยของระดับประเทศซึ่งอยู่ในระดับร้อยละ 65 และ

เมื่อพิจารณาเป็นรายสมรรถภาพ พบว่า ในกลุ่มทักษะภาษาไทยด้านความสามารถในการอ่านในใจ นักเรียนได้คะแนนต่ำมาก คือ เท่ากับร้อยละ 51.76 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ต้องปรับปรุงมากที่สุด เพราะนักเรียนได้คะแนนต่ำที่สุดในกลุ่มทักษะภาษาไทยและไม่มีความก้าวหน้าเลยเมื่อเปรียบเทียบกับปีการศึกษา 2532 ซึ่งนักเรียนได้คะแนนเฉลี่ย 52.49 (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี, 2535 : 3) แสดงให้เห็นว่า กลุ่มทักษะภาษาไทย โดยเฉพาะสมรรถภาพในการอ่านในใจอยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจจึงมีผลโดยตรงต่อการเรียนการสอนทักษะอื่นด้วย

เพื่อให้บรรลุตามจุดประสงค์ของการสอนภาษาไทย ตามหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2523) ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาหาแนวทางที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนภาษาไทยให้นักเรียนมุสลิม ให้ประสิทธิภาพ และเกิดการเรียนรู้ที่มากที่สุด เครือวัลย์ วงษ์ไพบูลย์ (2534 : 17) กล่าวว่า การที่นักเรียนจะมีทักษะในการอ่านเป็นอิสระนั้นต้องมีการฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอมีการใช้เทคนิคหรือกลวิธีต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างความจำและความเข้าใจเนื้อหาที่อ่าน จึงจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้ สามารถเก็บใจความสำคัญและเข้าใจเนื้อหาที่อ่านได้อย่างรวดเร็ว เกี่ยวกับกลวิธีในการอ่าน เครือวัลย์ วงษ์ไพบูลย์ (2534 : 15-16 อ้างจาก Block, 1986) ได้แบ่งกลวิธีในการอ่านเป็น 2 ชนิด คือกลวิธีทั่วไป (General Strategy) ซึ่งผู้อ่านจะต้องศึกษารายละเอียดในเรื่องที่อ่านเพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลในการทำ ความเข้าใจเนื้อหานั้น ๆ และกลวิธีเฉพาะเรื่อง (Local Strategy) ที่ผู้อ่านจะอ่านเพื่อเพิ่มพูนความเข้าใจ ได้แก่ การอ่านซ้ำ การตั้งคำถามเป็นต้น สำหรับกลวิธีอ่านที่ผู้วิจัยสนใจศึกษา มี 3 ลักษณะ คือการตั้งคำถามเอง การอ่านซ้ำและขีดเส้นใต้ และการเขียนโครงเรื่อง

การตั้งคำถามเอง เป็นกลวิธีหนึ่งที่จะช่วยให้เกิดการเรียนรู้เนื้อเรื่องได้เป็นอย่างดี เพราะ คำถามเป็นสิ่งเร้าที่ช่วยกระตุ้นและจูงใจให้นักเรียนเกิดพฤติกรรมการเรียน ประยูร นัจจย (2521 : 6 อ้างจาก Hiller, 1976) และเฟรส์ (Fraser, 1970 : 338) ได้กล่าวว่า การใช้คำถามประกอบบทเรียน (Adjunct Question) เป็นสิ่งช่วยการเรียนรู้ (Learning Aids) และช่วยให้เข้าใจเนื้อหาง่ายขึ้น สำหรับการตั้งคำถามเองนั้น ชูชีพ ล้วนโลกสูง (2522 : 148) ได้กล่าวว่า การตั้งคำถามเองเป็นวิธีการเรียนการสอนที่ให้

นักเรียนลงมือปฏิบัติจริง ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรม การเรียนการสอน ด้วยความกระตือรือร้นให้
 นักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง จรรยา สุวรรณทัต (2519 : 14) กล่าวถึงหลักการสอนโดยให้
 นักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนเช่น ให้มีโอกาสแสดงความคิด
 เห็น การวางแผน การแก้ปัญหา นักเรียนจะเรียนด้วยความเต็มใจและเข้าใจ ซึ่งเหมาะกับ
 นักเรียนในระดับประถมศึกษา เพราะเด็กในวัยนี้อากรู้ อธิกท่า ถ้าเขาได้รับโอกาสให้เรียน
 และทำด้วยตนเองเด็กจะเกิดความพอใจที่จะได้รับโอกาสคิดและขบปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเองโดย
 ไม่ต้องมีใครมาคอยบอก นอกจากนี้ ศิริพันธ์ คำรงผล (2530 : 309) ยังได้กล่าวไว้ว่า การตั้ง
 คำถามเองจะช่วยให้อ่านที่อ่านได้ดีและจำได้นาน เพราะเป็นการกระตุ้น ความคิดให้กระจำง
 และการหาคำตอบจะช่วยให้อ่านข้อมูลต่าง ๆ ได้เร็วขึ้นอีกด้วย โนแลน (NoLan, 1991 :
 138) ได้ศึกษาถึงผลการใช้ กลวิธีการฝึกอ่าน 3 ลักษณะ คือ กลุ่มที่หนึ่ง ฝึกอ่านโดยวิธีตั้ง
 คำถามเอง กลุ่มที่สองฝึกอ่านโดยวิธีตั้งคำถามเองและพยากรณ์คำตอบ และกลุ่มที่สามเป็นกลุ่ม
 ควบคุม ผลการศึกษา พบว่ากลุ่มที่ฝึกอ่านโดยวิธีตั้งคำถามเอง และพยากรณ์คำตอบมีคะแนนเฉลี่ย
 สูงกว่ากลุ่มที่ไม่ใช้กลวิธีฝึกอ่าน ซึ่งสอดคล้องกับ วอง (Wong, 1985 : 227-268 Quoting
 Andre and Anderson, 1978-1979) ที่ได้ศึกษาผลของการฝึกตั้งคำถามเองที่มีต่อความเข้าใจ
 ในการอ่านกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษา แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ฝึก
 วิธีการตั้งคำถามเอง และกลุ่มควบคุมฝึกวิธีอ่านเรื่องซ้ำ 2 ครั้ง ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มที่ฝึกวิธี
 การตั้งคำถามเอง มีคะแนนสูงกว่ากลุ่มควบคุม

การอ่านซ้ำและขีดเส้นใต้ เป็นกลวิธีหนึ่งที่ใช้กันอย่างแพร่หลายและเป็นวิธีดั้งเดิมที่
 นิยมใช้กันมาก ถนนวงศ์ ล้ำยอดมรรคผล (2530 : 18 อ้างจาก Adler, 1963) กล่าวว่า
 กฎที่สำคัญของการอ่าน คือ ในการอ่านครั้งแรกให้อ่านจนจบไม่ต้องหยุด แม้ไม่เข้าใจก็ตามแล้วจึง
 มาทำความเข้าใจในการอ่านครั้งต่อไป การอ่านซ้ำจะเพิ่มความมั่นใจในการจับใจความเนื้อ
 เรื่องที่อ่าน ส่งผลให้มีความจำดีขึ้นและจำได้นานกว่าเพราะทำให้เข้าใจมากขึ้น นอกจากการ
 อ่านซ้ำแล้ว คราเชน และ เทอร์เรล (Krashen and Terrell, 1983 : 135) ได้แนะนำว่า
 ในขณะที่อ่านเมื่อพบใจความสำคัญหรือคำตอบของคำถาม ก็ควรจะขีดเส้นใต้เพราะการขีดเส้นใต้

จะช่วยดึงความสนใจจากเนื้อเรื่องตอนหนึ่งไปยังเนื้อเรื่องตอนอื่น ๆ ของเรื่อง การขีดเส้นใต้จึงทำหน้าที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความใส่ใจ และจดจำข้อความที่อ่านได้ดังเช่น การศึกษาของ แบลิ่งชาร์ด และ ไมเคนสัน (Blanchard and Mikhenson, 1987: 197 - 200) ที่ศึกษาผลของกลวิธีเขียนด้วยการอ่านแล้วขีดเส้นใต้ข้อความที่มีต่อการจำเรื่องราวที่อ่านของ นักเรียน 84 คน ผลการศึกษา พบว่า การอ่านแล้วขีดเส้นใต้ช่วยให้การระลึกเรื่องราวที่อ่านดีขึ้น

สำหรับกลวิธีอ่านอีกแบบหนึ่งที่ผู้วิจัยสนใจศึกษา เป็นกลวิธีอ่านแล้วเขียนโครงเรื่อง ประสิทธิภาพ กานท์กลอน (2528 : 116 - 117) ได้กล่าวว่าโครงเรื่องคือการ จัดแยกและ หัวข้อความคิดของเรื่องที่มีลำดับขั้นตอน เป็นวิธีการรวบรวมกลุ่มความคิด และจำกัดขอบข่าย ของความคิดออกเป็นหมวดหมู่ โครงเรื่องจะช่วยในการเรียงลำดับเรื่องราวเป็น แนวทาง ให้ผู้เรียนเกิดการสืบค้นหาเนื้อหา มาบรรจุเรียบเรียงให้สอดคล้องหัวข้อที่วางไว้ นอกจากนี้โครง เรื่องเปรียบเสมือนเข็มทิศคอยควบคุมความคิดและแนวทางการติดตามเนื้อเรื่อง โพรเจอร์ และคณะ (Proger, et al. 1970) ให้ความคิดเห็นว่า การให้ผู้เรียนได้ทราบโครง เรื่อง ก่อนการอ่านเรื่อง จะเป็นการสร้างความรู้พื้นฐาน อันจะช่วยให้ เกิดความคล่องตัวในการ จดจำและทำความเข้าใจเนื้อหาทำให้การอ่านมีประสิทธิภาพมากขึ้น ในทำนองเดียวกันถ้าให้ โครงเรื่องมาประกอบกิจกรรมหลังการอ่านก็จะช่วยให้ผู้อ่านจดจำและสามารถ เข้าใจเนื้อหาได้ เช่นกัน ดังที่ โบห์ลเมเยอร์ และ คณะ (Bohlmeyer, et al. 1987 :) ได้ศึกษาถึงผล ของกลวิธีอ่านด้วยตนเอง ที่มีต่อการเรียนรู้เนื้อเรื่อง พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับจากการฝึกให้ เขียนลำดับเรื่องในลักษณะโครงเรื่องนั้น ได้คะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดความจำและความ เข้าใจสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ ดังนั้นการใช้กลวิธีอ่านโดยการเขียนโครงเรื่องหลังการอ่านเป็นวิธีหนึ่ง ที่ช่วยให้ผู้เรียน จดจำและเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดี

ระดับความสามารถในการอ่านเข้าใจเรื่อง เป็นตัวแปรอีกตัวแปรหนึ่งที่ส่งผลต่อความเข้าใจของนักเรียน ดังที่สฺซุซา จินทร์เฮม (2509 : 1 - 9) ได้กล่าวไว้ว่านักเรียนที่สามารถอ่านหนังสือได้รวดเร็วและเข้าใจเรื่องทีอ่านได้อย่างถูกต้อง จะส่งผลให้ผลการเรียนวิชาอื่น ๆ ดีไปด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ ประสาท อิศรปริศา (2531: 1) ที่ได้กล่าวว่าระดับความสามารถในการอ่านเป็นตัวแปรที่จะกำหนดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเกือบทุกวิชา เพราะการเรียนไม่ว่าวิชาใดต่างก็อาศัยพื้นฐานทางการอ่านทั้งสิ้น สภาพความจริงในห้องเรียนมักจะพบว่านักเรียนมีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะความสามารถในการอ่านเข้าใจเรื่อง มีอิทธิพลต่อความเข้าใจในการอ่านอย่างมาก ถ้าใครมีความสามารถในการอ่านเข้าใจเรื่องสูงเท่าไร ก็จะมีผลเข้าใจเนื้อเรื่องสูงขึ้นเท่านั้น (Pearson and Johnson, 1978 : 14) การศึกษาระดับความสามารถในการอ่านเข้าใจเรื่อง ที่ส่งผลต่อพัฒนาการทางการอ่านโฮเวล และ แมนนิส (Howell and Manis, 1986) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเร็วในการระลึกข้อความของนักเรียน 2 กลุ่มที่มีระดับความสามารถในการอ่านเข้าใจเรื่องต่างกัน โดยให้อ่านข้อความ 2 แบบ คือ ข้อความแบบธรรมดาและข้อความที่มีภาพประกอบผลการศึกษา พบว่า นักเรียนที่มีระดับความสามารถในการอ่านเข้าใจเรื่องสูง สามารถระลึกข้อความทั้ง 2 แบบ ได้เร็วกว่านักเรียนที่มีระดับความสามารถในการอ่านเข้าใจเรื่องต่ำ

จากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ว่า นักเรียนที่มีระดับความสามารถในการอ่านเข้าใจเรื่องสูง มีแนวโน้มที่จะเข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่าน ได้ดีกว่านักเรียนที่มีระดับความสามารถในการอ่านเข้าใจเรื่องต่ำ ซึ่งผู้ทำการวิจัยได้อธิบายว่า ผู้ที่มีระดับความสามารถในการอ่านเข้าใจเรื่องสูงมีความสามารถในการถอดรหัสโดยส่วนรวมของเนื้อเรื่องที่อ่านเป็นไปโดยอัตโนมัติในขณะที่ผู้ที่มีระดับความสามารถในการอ่านเข้าใจเรื่องต่ำจะใช้วิธีการนิจค่าในขณะที่อ่านทำให้เข้าใจเนื้อเรื่องที่อ่านได้น้อยกว่าผู้ที่มีระดับความสามารถในการอ่านเข้าใจเรื่องสูง แต่จากการศึกษางานวิจัยของฮานิมหาบรพด (2528 : ก) สมหมาย ไสภสิริกุล (2523 : ข) รวมทั้งไทเลอร์ เคลานี และคินนุเคน (Tyler, Delanay and Kinnucan, 1983 : 359) สรุปได้ว่า วิธีต่าง ๆ ที่นำมาศึกษาไม่ได้ทำให้ผู้ที่มีระดับความสามารถในการ

อ่านเข้าใจเรื่องสูง สามารถเข้าใจเนื้อเรื่องได้ดีกว่ากลุ่มความสามารถอื่น ๆ ทั้งนี้เพราะบางวิธีที่นำมาใช้จะมีความเหมาะสมกับผู้เรียนแตกต่างกัน ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่าผู้เรียน ที่มีระดับความสามารถในการอ่านเข้าใจเรื่องต่างกันเมื่อได้อ่านเนื้อเรื่องโดยใช้กลวิธีอ่านต่างลักษณะ การที่ใช้กลวิธีอ่านลักษณะใดจะทำให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่มเกิดความเข้าใจได้ดี โดยสรุปเป็นปัญหาเกี่ยวกับผลของกลวิธีอ่านที่มีต่อความเข้าใจเรื่องของนักเรียนที่มีระดับความสามารถในการอ่านเข้าใจเรื่องต่างกัน ตลอดจนปฏิสัมพันธ์ (Interaction) ของตัวแปรทั้งสอง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแยกตามหัวข้อต่าง ๆ ดังนี้

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน ✓
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนไทยผสมกับการอ่าน
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับความสามารถในการอ่านเข้าใจเรื่อง
4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งคำถามเอง
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการอ่านซ้ำและขีดเส้นใต้
6. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนโครงเรื่อง

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการอ่าน

1.1 ความหมายของการอ่าน

การอ่านเป็นทักษะที่มีความสำคัญมากอย่างหนึ่งในทักษะ 4 ประการของการเรียนการสอนภาษา เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือที่บุคคลใช้แสวงหาความรู้ และเป็นการถ่ายทอดความคิดระหว่างบุคคลโดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมปัจจุบัน การศึกษาได้ขยายตัวขึ้น ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสูงขึ้น จึงมีแหล่งให้การศึกษาเพิ่มมากขึ้นเช่นกัน เช่น โทรทัศน์และคอมพิวเตอร์ เมื่อคำนึงถึงสภาพการเปลี่ยนแปลงในสังคมที่เป็นไปดังนี้แล้ว นักเรียนในระดับประถมศึกษาจำเป็นต้องได้รับการฝึกทักษะการอ่านอย่างมาก เพราะถือว่าหากนักเรียนมีพื้นฐานทักษะการอ่านที่ดีแล้วย่อมนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการศึกษาหาความรู้ในสาขาวิชาอื่น ๆ ต่อไป ในบรรดาทักษะต่าง ๆ ของวิชาภาษาไทย คือ การฟัง การพูด การอ่านและการเขียนนั้น ทักษะการอ่านเป็นทักษะที่นักเรียนต้องใช้ในโรงเรียนประมาณร้อยละ 90 ซึ่งมากกว่าทักษะด้านอื่น ๆ นักเรียนจะต้องใช้ทักษะการอ่านในทุกวิชา และนักเรียนที่อ่านหนังสือเก่งมักจะเรียนดี ในขณะที่นักเรียนที่มีปัญหาในการอ่านมักจะเรียนอ่อน นอกจากนี้แล้วหากพิจารณาหลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 จะพบว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้ระบุไว้ว่า "ต้องการให้นักเรียนรู้จักปรับตัวให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมสิ่งแวดล้อม และวิทยาการใหม่ ๆ รู้จักแสวงหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ" (กระทรวงศึกษาธิการ, 2520 : 2) ทว่าที่นักเรียนจะแสวงหาความรู้ได้ดีด้วยการอ่าน และบุคคลยิ่งอ่านมากเท่าใด ก็ยิ่งประสบความสำเร็จในการศึกษา หรือการทำงานของตนมากยิ่งขึ้นเท่านั้น

เนื่องจากการอ่านเป็นทักษะที่มีความสำคัญและมีประโยชน์อย่างยิ่งในการเรียนการสอน การแสวงหาความรู้ และการดำเนินชีวิตของบุคคล นักการศึกษาหลาย ๆ ท่านจึงให้ความสนใจต่อการอ่านและให้ความหมายของการอ่านไว้ต่าง ๆ กันดังนี้

ฟรายส์ (Fries, 1968 : 131) ซึ่งเป็นนักภาษาศาสตร์ ได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่านเป็นการตอบสนองต่อสัญลักษณ์ของภาษาที่เป็นตัวแทนของภาษาพูด

ดีนชันท์ (Dechant, 1970 : 3) กล่าวว่า การอ่าน คือ การทำปฏิกริยาระหว่าง การมองเห็นกับองค์ประกอบการแปลความโดยผู้อ่านจะเคลื่อนสายตาไปตามบรรทัดของตัวอักษร จากซ้ายไปขวา แล้วหยุดทำความเข้าใจคำและรวบรวมเข้าเป็นหน่วยความคิด ผู้อ่านจะตีความหมายสิ่งที่อ่านโดยอาศัยความรู้ และประสบการณ์เดิม เพื่อประมวลเข้าเป็นความคิดพิจารณา และสรุปความเห็น

สำหรับนักการศึกษาของไทย จีวิไลภรณ์ บุญชะกาญจน์ (2525 : 2) ได้ให้ความหมายของการอ่านว่า หมายถึง การแปลความหมายของตัวอักษรออกมาเป็นถ้อยคำ และความคิด แล้วนำความคิดนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ตัวอักษรเป็นเครื่องหมายแทนคำพูด และคำพูดก็เป็นเพียงเสียงที่ใช้แทนของจริงอีกทอดหนึ่ง เพราะฉะนั้นหัวใจของการอ่านจึงอยู่ที่การเข้าใจความหมายของคำที่ปรากฏอยู่ในความนั้น ๆ

ประเทิน มหาจันทร์ (2530 : 13) และ บันลือ พุกกะวัน (2521 : 80) กล่าวถึงความหมายของการอ่านไว้ตรงกันว่า การอ่านเป็นกระบวนการแปลความหมายของตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ที่มีการจัดบันทึกไว้ออกมาเป็นคำพูด หรือความคิดอย่างมีเหตุผล

ศิริพร ลิ้มตระการ (2530 : 10) กล่าวถึง ความหมายของการอ่านไว้ว่า การอ่าน เป็นกระบวนการสื่อความหมายระหว่างผู้อ่านกับผู้เขียน โดยใช้อรรถความเป็นสื่อ ซึ่งมีจุดประสงค์ คือ ทำให้ผู้อ่านเข้าใจความหมายของข้อความที่ผู้เขียนต้องการสื่อความหมายกับผู้อ่าน

มันมาส ชวลิต (2531 : 79) ได้ให้ความหมายของการอ่านว่า การอ่าน หมายถึง การรับสาร รับรู้เรื่องราวที่มีผู้ชี้แจงแสดงออกให้ทราบโดยใช้ภาษา ซึ่งมีอยู่ 2 แบบคือ ภาษาที่แสดงด้วยท่าทางกับภาษาที่แสดงด้วยถ้อยคำ ภาพ หรือสัญลักษณ์อื่น ๆ ซึ่งเป็นที่เข้าใจกันได้ระหว่างผู้รับกับผู้ส่งสาร

จากความหมายของการอ่านที่กล่าวมาข้างต้นสรุปได้ว่าการอ่านเป็นกระบวนการในการสื่อความหมายระหว่างผู้เขียนและผู้อ่านโดยการแปลความจากตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ออกมาเป็นความคิดให้เกิดความเข้าใจตรงกันกับจุดมุ่งหมายที่ผู้เขียนต้องการให้ผู้อ่านทราบ

1.2 จุดมุ่งหมายของการอ่าน

ในการอ่านแต่ละครั้ง บุคคลแต่ละคนจะมีจุดมุ่งหมายในการอ่านแตกต่างกันไป ซึ่งอาจมีจุดมุ่งหมายเดียวหรือหลายจุดมุ่งหมายก็ได้ ศรีวิไล คอกจันทร์ (2529 : 132) ได้แบ่งจุดมุ่งหมายของการอ่านเป็น 2 ระดับ คือ

1) อ่านเพื่อรู้ (Apprehending Level reading) เป็นการอ่านเพื่อรับรู้เรื่องราวในทันทีที่มีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งที่อ่าน เมื่ออ่านเสร็จแล้วอาจลืมหรือปล่อยผ่านไปอย่างไม่เห็นความสำคัญของเรื่องที่อ่าน การอ่านประเภทนี้ เช่น การอ่านข่าว การอ่านคู่มือ การอ่านวิธีทำอาหาร เป็นต้น

2) อ่านเพื่อรับ (Discrimination Level reading) เป็นการอ่านในระดับที่มีการวิเคราะห์มากขึ้น ผู้อ่านจะพยายามดึงเอาสิ่งที่ต้องการและเห็นว่ามีความสำคัญ แล้วเก็บข้อมูลเหล่านั้นสะสมเป็นข้อมูลใหม่หรือเพิ่มประสบการณ์เดิมของตน

อัมพร สุขเกษม (2520 : 5-6) ได้แบ่งจุดมุ่งหมายของการอ่าน ไว้ 3 ประเภท คือ

- 1) อ่านเพื่อความบันเทิงใจหรือพักผ่อน
- 2) อ่านเพื่อความรู้ ผู้อ่านต้องมีพื้นฐานในเรื่องที่อ่านพอสมควร และต้องมีการจับใจความของเรื่อง มีการบันทึกไว้และบางทีต้องอาศัยการท่องจำ
- 3) อ่านเพื่อเสริมความคิด ผู้อ่านต้องมีความรู้ในเรื่องที่อ่านเป็นอย่างดี ต้องตั้งปัญหาถามตัวเองอยู่เสมอในขณะที่อ่าน แล้วตอบคำถามให้ตัวเอง จะเป็นการช่วยเสริมความคิดได้เป็นอย่างดี

จากที่กล่าวมาพอจะสรุปได้ว่า จุดมุ่งหมายของการอ่านคืออ่านเพื่อให้เกิดความรู้ ความคิด และความบันเทิง

1.3 ประเภทของการอ่าน

การอ่านสามารถแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ได้หลายประเภทขึ้นอยู่กับเกณฑ์ที่จะนำมาพิจารณา อาจใช้จุดมุ่งหมายของการอ่านแต่ละครั้งเป็นเกณฑ์หรือใช้ลักษณะการอ่านเป็นเกณฑ์ เพื่อแบ่งประเภทการอ่านก็ได้วิจิตรฯ นสพ.ผลสิทธิ์ และ คณะ (2522:135) ได้แบ่งประเภทของการอ่านตามลักษณะการอ่านเป็น 2 ประเภท คือ

1) การอ่านออกเสียง ได้แก่ อ่านออกเสียงบทหรือสัทอักษร เพื่อสื่อสารให้ผู้ฟังรู้เรื่อง และเข้าใจอ่านออกเสียงบทหรือสัทอักษรประเภทต่าง ๆ เพื่อความไพเราะให้ผู้ฟังเกิดความเพลิดเพลินและความซาบซึ้ง

2) การอ่านในใจ เป็นการอ่านเพื่อขวนขวายหาความรู้และความเพลิดเพลินแก่ตนเอง การอ่านประเภทนี้มุ่งฝึกอัตราเร็วและการจับใจความสำคัญการอ่านประเภทนี้ มีความสำคัญมากในการเรียน นักเรียนและนักศึกษาควได้รับฝึกฝนให้อ่านเป็น ไม่เพียงแต่อ่านได้หรืออ่านออกเท่านั้น แต่ควรมีความสามารถในการสรุปความ แปลความ ชยาสความ วิเคราะห์คำ วิเคราะห์เนื้อเรื่องและวิพากษ์วิจารณ์เนื้อเรื่องได้

จากลักษณะการอ่านออกเสียง และการอ่านในใจ สรุปได้ว่าการอ่านในใจ เป็นการอ่านที่จำเป็นมากกว่าการอ่านออกเสียงเนื่องจากกรอ่านในใจเป็นการอ่านเพื่อตนเอง สำหรับศึกษาหาความรู้ นอกจากนี้ผู้ชำนาญในการอ่านในใจต้องใช้ทักษะสองประการคือ ฝึกอัตราเร็ว และการจับใจความสำคัญในการอ่านด้วยจึงจะบรรลุวัตถุประสงค์ของการอ่านในใจอย่างแท้จริง

นอกจากนี้ สมบัติ จำปาเงิน และสำเนียง มณีกาญจน์ (2531 : 65 - 70) ได้แบ่งประเภทของการอ่านตามจุดมุ่งหมายของการอ่านเป็นกลุ่ม ๆ ดังนี้

1) การอ่านจับใจความ มีจุดหมายเพื่อให้ผู้อ่านสามารถจับใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า หรือหลาย ๆ ย่อหน้าได้อย่างรวดเร็วและแม่นยำ

2) การอ่านตีความ เป็นการอ่านเพื่อพิจารณาข้อความหรือเรื่องนั้นๆว่ามีความหมายอย่างไร และยังสามารถอธิบายเจตนาหรือความคิดของผู้เขียนได้อย่างแจ่มชัด

3) การอ่านชยาสความ เป็นการอธิบายเพิ่มเติมให้ละเอียดถี่ถ้วนหลังจากได้ตีความแล้ว ซึ่งอาจใช้วิธียกตัวอย่างประกอบ หรือมีการอ้างอิงเปรียบเทียบกับข้อความให้เข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น

4) การอ่านตีบท เป็นการอ่านออกเสียงโดยใส่อารมณ์ความรู้สึกตลอดจนสีหน้าท่าทางสอดคล้องกับบทที่อ่าน ทำให้ผู้ฟังสามารถรับรู้อารมณ์ที่ผู้อ่านถ่ายทอดออกมา

5) การอ่านอย่างใช้วิจารณญาณ เป็นการอ่านที่ใช้ปัญญาที่รับรู้หรือให้เหตุผลที่ถูกต้อง จะเห็นได้ว่า ประเภทของการอ่านที่นับว่าเป็นพื้นฐานเบื้องต้นของการอ่านทุกประเภท คือ การอ่านจับใจความ

1.4 การอ่านจับใจความ

การอ่านเพื่อจับใจความมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ผู้อ่านสามารถจับใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าหรือหลาย ๆ ย่อหน้าได้อย่างรวดเร็ว และแม่นยำ ใจความสำคัญเป็นข้อความที่ทำหน้าที่ครอบคลุมใจความของข้อความอื่น ๆ ในชั้นตอนนั้น ๆ วัตถุประสงค์ข้อความที่เหลือเป็นเพียงรายละเอียด หรือส่วนขยายใจความเท่านั้นใจความสำคัญส่วนมาก จะเป็นประโยคซึ่งอาจเป็นประโยคเดียวหรือประโยคซ้อนก็ได้และมักปรากฏอยู่ตอนต้นข้อความและเป็นที่น่าสังเกตว่าในหนึ่งข้อความหรือย่อหน้าหนึ่ง ๆ จะมีใจความสำคัญเพียงประการเดียว (สมบัติ จำปาเงิน และ สำเนียง มณีกาญจน์ 2531 : 65)

ในเรื่องของการอ่านเพื่อจับใจความของเรื่องนี้ ชลธิชา กลัดอยู่ (2517 : 26) กล่าวว่าว่ามี 2 ลักษณะคือ การอ่านเพื่อจับใจความส่วนรวม ซึ่งเป็นการทำความเข้าใจเนื้อหาที่สำคัญของข้อความได้ ส่วนการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญเป็นการอ่านเพื่อทำความเข้าใจใจความสำคัญของข้อความ

คูลเนอร์ (Cullner, 1989 : 4-8) ได้แบ่งจุดมุ่งหมายของการอ่านเพื่อจับใจความ เป็น 6 ประการ คือ

- 1) อ่านเพื่อจับใจความคร่าว ๆ (Scanning or Skimming reading)
- 2) อ่านเพื่อจับใจความสำคัญ (Idea reading)
- 3) อ่านเพื่อสำรวจรายละเอียด และใจความสำคัญโดยทั่ว ๆ ไป (Exploratory reading)
- 4) อ่านเพื่อความเข้าใจอย่างถ่องแท้ (Study reading)
- 5) อ่านเพื่อใช้วิจารณญาณติดตามข้อความที่อ่าน (Critical reading)
- 6) อ่านเพื่อการวิเคราะห์ข้อความหรือแนวคิดในเรื่องที่อ่าน (Analytical reading)

1.5 ความเข้าใจในการอ่าน

ชวาล แพร์ติกุล (2516 : 229 - 245) ได้จำแนกพฤติกรรมด้านความเข้าใจในการอ่านออกเป็นระดับได้แก่การแปลความ (Translation) การตีความ (Interpretation) และการขยายความ (Extrapolation)

การแปลความคือการแปลเรื่องราวเดิมออกมาเป็นคำใหม่ ภาษาใหม่ หรือแบบใหม่ การตีความคือการเก็บความเดิมบันทึกใหม่ เรียบเรียงใหม่ สามารถค้นหาและเปรียบเทียบความสำคัญและความสัมพันธ์ของส่วนย่อย ๆ ในเรื่องราวนั้น ๆ นั่นคือ สามารถย้อนข้อเรื่องราวต่าง ๆ เป็นข้อสรุปได้

การขยายความคือการอนุมานหรือขยายความคิดให้กว้าง ลึก หรือไกลกว่าข้อเท็จจริงที่ประจักษ์อยู่ในเรื่องนั้น ๆ การแปลความเป็นพื้นฐานให้บุคคลเกิดความเข้าใจ เมื่อแปลความแล้วจึงสามารถตีความและขยายความได้ถูกต้อง

สนิท ตั้งทวี (2526 : 13 อ้างจาก Burton, 1959 : 321) ได้กล่าวว่า ความเข้าใจในการอ่านต้องอาศัยความสามารถหลายด้าน ประกอบกันคือ

- 1) การเข้าใจความหมายของคำศัพท์
- 2) การเรียงลำดับความได้
- 3) การจับความคิดสำคัญได้
- 4) การสังเกตความสัมพันธ์ของข้อความที่อ่าน
- 5) การแยกประเภทได้ สรุปความได้ และคาดการณ์ล่วงหน้าได้

สุเนา นิธิบุตรกุล (2520 : 7-8) ได้กล่าวว่าความเข้าใจในการอ่านของแต่ละบุคคลจะสูงหรือต่ำขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลาย ๆ ประการ เช่น

- 1) ชนิดของความเข้าใจในการอ่าน บุคคลจะเข้าใจสิ่งที่เขาอ่าน แตกต่างกันไปตามประสบการณ์เดิมของตนและความคิดอันเป็นวัตถุประสงค์ของการอ่านที่เกิดขึ้นในขณะนั้นซึ่งแตกต่างกันออกไปตามความต้องการของแต่ละบุคคล

วัตถุประสงค์ของการอ่าน มีดังนี้

- 1.1) อ่านเพื่อเก็บใจความสำคัญ
- 1.2) อ่านเพื่อศึกษารายละเอียดที่สำคัญ
- 1.3) อ่านเพื่อศึกษาคำแนะนำต่าง ๆ เช่น การใช้เครื่องมือ เป็นต้น
- 1.4) อ่านเพื่อคาดการณ์ว่าเรื่องจะลงเอยอย่างไร
- 1.5) อ่านเพื่อศึกษาคุณค่าของสิ่งที่อ่าน
- 1.6) อ่านเพื่อรวบรวมเรื่องหรือย่อเรื่องตัวนำมาเขียนใหม่
- 1.7) อ่านเพื่อเปรียบเทียบเรื่องราว หรือข้อความอื่น
- 1.8) อ่านเพื่อจดจำและอ่านเพื่อให้เข้าใจเนื้อหาสำหรับนำไปใช้ชั่วคราว หรือนำไปใช้ตลอดไป

2) นิยิตความเข้าใจในการอ่านเด็กจะอ่านได้ดีและถูกต้องเพียงใดขึ้นอยู่กับความสามารถของสติปัญญาชนิดของประสบการณ์เก่า และความยากง่ายของข้อความที่อ่านด้วย

3) ความถูกต้องของความเข้าใจในการอ่านช่วยให้เด็กเข้าใจเรื่องราวที่อ่านมากขึ้นต่างกัน และความถูกต้องในการเข้าใจของเด็กย่อมแตกต่างกันมากขึ้นตามประสบการณ์ที่มีต่อความยากง่ายของข้อความนั้น ๆ

4) ระดับความเข้าใจในการอ่าน ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลายประการเป็นต้นว่า สติปัญญา ความสามารถในการอ่าน ความเข้าใจ คำศัพท์ที่อ่าน และวิธีการเฉพาะตัวของผู้อ่าน รวมทั้งประสบการณ์เดิมของแต่ละคนด้วย

5) ความเร็วของความเข้าใจในการอ่าน ต้องอาศัยความเข้าใจคำศัพท์ ความสามารถในการนิภภาพสิ่งที่อ่าน ความยากง่ายของข้อความ และสิ่งอื่น ๆ ที่ครูอาจพิจารณาพบในการสอนอ่าน

สำหรับระดับความเข้าใจในการอ่าน แมคคอร์มิค (McCormick, 1987 : 303. Quoting Barrett, 1979 : 62 - 66) ได้พัฒนาาระดับของการอ่านเพื่อความเข้าใจไว้ดังนี้

1) ระดับความเข้าใจตามตัวอักษร (Literal Comprehension) หมายถึง ความเข้าใจตามเรื่องที่หนังสือเขียนไว้มีทักษะสองในความสามารถระดับนี้คือ

1.1) การรู้จักคำ (Recognition) ได้แก่ การรู้จักสิ่งต่างๆ เหล่านี้คือ รายละเอียดความสำคัญ ลำดับเหตุการณ์การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล รวมทั้งรู้ลักษณะของบุคคล

1.2) การระลึกได้ (Recall) คือ ความสามารถจำและนึกถึงรายละเอียดของเรื่อง ใจความสำคัญลำดับเหตุการณ์การเปรียบเทียบ ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุและผล และระลึกถึงลักษณะของตัวบุคคลในเรื่องได้

2) ระดับความเข้าใจในการจัดเรียงเรียง (Organization Comprehension) ระดับนี้มุ่งให้ผู้อ่านวิเคราะห์สิ่งวิเคราะห์ และรวบรวมความคิดหรือสารสนเทศที่ปรากฏอย่างชัดเจน ในเนื้อเรื่องการสร้างความคิดใหม่โดยอาจใช้ประโยชน์ของผู้แต่งโดยตรงหรืออาจถอดความหรือแปลความจากประโยชน์ของผู้แต่งโดยใช้ประโยชน์ใหม่แต่ความเดิม รายละเอียดในระดับนี้ได้แก่ การจำแนก การสรุปความการย่อเรื่อง การสังเคราะห์

3) ระดับความเข้าใจการตีความ (Inferential Comprehension) คือความเข้าใจโดยอาศัยการสรุปความตีความและแปลความหมายจากเรื่องที่อ่านได้ โดยที่ผู้เขียนไม่ได้บอกไว้ กิจกรรมในระดับนี้ คือ

3.1) การหาเหตุเมื่อกำหนดผลมาให้หรือการให้เหตุเพื่อหาผล

3.2) การคาดการณ์ว่าอะไรจะเกิดขึ้นต่อไป

3.3) การจับใจความสำคัญของเรื่องโดยที่ผู้เขียนไม่ได้บ่งไว้

3.4) การรวบรวมใจความที่กล่าวไว้โดยทั่วไป

4) ระดับความเข้าใจขั้นประเมินค่า (Evaluation Comprehension) คือ ความสามารถในการประเมินค่าสิ่งที่อ่านมาโดยอาศัยความรู้และประสบการณ์ของผู้อ่านพิจารณาตัดสินว่าข้อสรุปของผู้เขียนถูกต้องหรือไม่ อย่างไร

5) ระดับความเข้าใจซาบซึ้ง (Appreciation Comprehension) เป็นการตอบสนองทางอารมณ์คือโครงเรื่อง หรือจุดสำคัญของเรื่องที่อ่าน และมีความเข้าใจลึกซึ้งในลีลาการใช้ภาษาของผู้เขียน และสามารถสร้างจินตภาพจากเรื่องที่อ่านได้

ดังนั้นจะเห็นว่าระดับความเข้าใจในการอ่านก็เป็นส่วนสำคัญ ที่จะกำหนดขอบข่ายวัตถุประสงค์ และพฤติกรรมที่ผู้สอนควรจะใช้ในการจัดกิจกรรมกล่าวคือจะสอนให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจระดับไหนนั้นต้องดูความพร้อมของผู้เรียนและความพร้อมด้านอื่น ๆ ประกอบด้วย แต่สำหรับงานวิจัยครั้งนี้ จะศึกษาเฉพาะความสามารถในการแปลความ คิดความ และขยายความเท่านั้น

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนไทยมุสลิมกับการอ่าน

ศุภวิทย์ มีสุข (2532:58-59) ได้ศึกษาผลของการฝึกทักษะการอ่านต่างวิธีและการให้ข้อมูลย้อนกลับที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านเรื่องของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่พูดภาษามลายูถิ่นเป็น ภาษาที่หนึ่งกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนที่พูดภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาที่หนึ่งจำนวน 180 คนจากโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการฝึกทักษะการอ่านต่างวิธีและการให้ข้อมูลย้อนกลับที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่พูดภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาที่หนึ่ง ตลอดจนนิรยาร่วมระหว่างวิธีฝึกทักษะกับการให้ข้อมูลย้อนกลับ วิธีฝึกทักษะการอ่านมี 2 วิธีคือ วิธีอ่านเรื่องแล้วเขียนลำดับเรื่องราวและวิธีอ่านแล้วตอบคำถามการให้ข้อมูลย้อนกลับมี 3 วิธีคือการให้ข้อมูลย้อนกลับทันที การให้ข้อมูลย้อนกลับล่าช้าและการไม่ให้ข้อมูลย้อนกลับ กลุ่มตัวอย่างได้รับการสุ่มเข้ารับการทดลองจำนวน 6 กลุ่มเครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แบบฝึกทักษะการอ่าน คำถามที่ใช้ในการฝึกทักษะการอ่านแบบทดสอบวัด ความเข้าใจในการอ่านเรื่องค่าเงินการฝึกหัดทดสอบ ให้นักเรียน 3 กลุ่มแรก อ่านเรื่อง ที่ใช้ในการฝึกทักษะการอ่านแล้วเขียนลำดับเรื่องราวโดยกลุ่มที่ 1 ได้รับข้อมูลย้อนกลับทันทีกลุ่มที่ 2 ได้รับข้อมูลย้อนกลับล่าช้า และ กลุ่มที่ 3 ไม่ได้รับข้อมูลย้อนกลับส่วนนักเรียนอีก 3 กลุ่มฝึกทักษะโดยการอ่านเรื่องแล้วตอบคำถาม โดยที่กลุ่มที่ 4 ได้รับข้อมูลย้อนกลับทันทีกลุ่มที่ 5 ได้รับข้อมูลย้อนกลับล่าช้า และกลุ่มที่ 6 ไม่ได้รับข้อมูลย้อนกลับ หลังจากฝึกทักษะการ

อ่าน วันละ 1 เรื่องครบ 9 วันแล้วในวันที่ 10 นักเรียนทุกกลุ่มจะได้รับการทดสอบ วัดความเข้าใจ ในการอ่านผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มที่ฝึกทักษะการอ่านโดยวิธีอ่านเรื่องแล้วตอบคำถามมี ความเข้าใจในการอ่านสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่ฝึกทักษะการอ่านโดยวิธีอ่านแล้ว เขียนลำดับ เรื่องราวอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พัชราพร ชรรรมโอบุญ (2532:43-44) ได้ศึกษามูลของความถี่ของคำใหม่ในข้อความและ ประเภทประโยคแนวคล้อมที่มีต่อการเรียนอ่านคำใหม่ของนักเรียนที่พูดภาษามลาญถิ่น เป็นภาษาที่ หนึ่งและมีความพร้อมทางภาษาต่างกันกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนที่พูดภาษามลาญถิ่นเป็นภาษาที่หนึ่ง จำนวน 384 คน จากโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดยะลา วัดอุปประสงค์เพื่อศึกษามูลของความถี่ ของคำใหม่ในข้อความและประเภทประโยคแนวคล้อมที่มีต่อการเรียนอ่านคำใหม่ของนักเรียนที่พูด ภาษามลาญถิ่นเป็นภาษาที่หนึ่งและมีความพร้อมทางภาษาต่างกันตลอดจนศึกษากิจการร่วมระหว่าง ตัวแปรทั้งสาม ความพร้อมทางภาษาแบ่ง 2 ระดับคือ ความพร้อมทางภาษาสูง และความพร้อม ทางภาษาต่ำความถี่ของคำแบ่งเป็น 2 ระดับคือ ความถี่ของคำ 3 ครั้ง 6 ครั้ง และ 9 ครั้ง และ ประเภทของประโยคแนวคล้อมแบ่งเป็น 2 ระดับคือ ประเภทประโยคแนวคล้อมสัมพันธ์กันและ ประเภทประโยคแนวคล้อมไม่สัมพันธ์กันเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยสมุดแผนภาพเสนอคำ ใหม่ 8 คำ จำนวน 6 ชุด และบัตรคำสำหรับทดสอบจำนวน 6ชุด โดยให้นักเรียนแต่ละคนเข้ารับการ ทดลองเพียงครั้งเดียว ให้อ่านคำโดยใช้วิธี แบบเรียน-สอนให้คะแนนจากครั้งการเรียน โดยนับจากครั้งการเรียนแรกจนถึงครั้งการเรียนสุดท้ายก่อนที่จะตอบถูกต้องกัน 3 ครั้ง ผลการ วิจัย พบว่า นักเรียนกลุ่มเรียนอ่านคำที่มีความถี่ 9 ครั้ง เรียนอ่านคำโดยใช้จำนวนการเรียนน้อยกว่านักเรียนกลุ่มอ่านคำที่มีความถี่ 3 ครั้ง แต่ไม่แตกต่างกับนักเรียนกลุ่มที่เรียนอ่านคำที่มีความถี่ 9 ครั้ง และกลุ่มที่เรียนอ่านคำที่มีความถี่ 3 ครั้ง ใช้จำนวนครั้งการเรียนไม่แตกต่างกับกลุ่มที่ เรียนอ่านคำที่มีความถี่ 9 ครั้ง

เพ็ญศรี ทองเพชร (2536:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาผลของกลวิธีอ่านตามแนวจิตวิทยา ความคิดนิมิตและช่วงเวลาในการอ่าน ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนโทษมุสลิม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนโทษมุสลิมจำนวน 256 คน จากโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของกลวิธีอ่านตามแนวจิตวิทยา ความคิดนิมิตและช่วงเวลาในการอ่าน ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนโทษมุสลิมตลอดจนกิจกรรมระหว่างกลวิธีอ่าน และ ช่วงเวลาในการอ่าน กลวิธีอ่านมี 4 แบบ คือ กลวิธีอ่านแล้วเขียนซ้ำ กลวิธีอ่านแล้ว ขยายความ กลวิธีอ่านแล้วจัดระเบียบข้อความและกลวิธีอ่านทั่วไป ช่วงเวลา มี 2 ช่วงคือ ช่วงเช้าและช่วงบ่าย กลุ่มตัวอย่างได้รับการสุ่มเข้ารับการทดลอง 8 กลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการ วิจัยประกอบด้วย คู่มือฝึกการอ่านคู่มือฝึกการอ่าน และแบบฝึกอ่านโดยกลวิธีอ่าน 3 ชุด เนื้อเรื่องสำหรับอ่านโดยใช้กลวิธีอ่าน และแบบทดสอบวัดความเข้าใจ แต่ละกลุ่มได้รับการฝึก จำนวน 2 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที เป็นเวลา 2 วันติดต่อกันในวันที่ 3 ให้กลุ่มตัวอย่างอ่าน เนื้อเรื่องโดยใช้กลวิธีอ่านหลังจากนั้นให้ทำแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน ผลการ วิจัยพบว่านักเรียนกลุ่มที่อ่านโดย กลวิธีอ่านแล้วเขียนซ้ำ อ่านแล้วขยายความอ่านแล้วจัดระเบียบ ข้อความ มีความเข้าใจในการอ่าน สูงกว่ากลุ่มที่อ่านโดยใช้กลวิธีอ่านทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติ ที่ระดับ .05 และนักเรียนกลุ่มที่อ่านโดยใช้กลวิธีอ่านแล้วเขียนซ้ำอ่านแล้วขยายความอ่าน แล้วจัดระเบียบข้อความมีความเข้าใจในการอ่าน ไม่แตกต่างกัน

จากข้อมูลที่ได้กล่าวมาพอสรุปได้ว่า การสอนอ่านโดยใช้เทคนิคหรือกลวิธีอ่านแบบ ต่าง ๆ ล้วนส่งผลให้นักเรียนโทษมุสลิมเกิดการเรียนรู้ได้สูงขึ้น

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระดับความสามารถในการอ่านเข้าใจเรื่อง

สุเทพ สว่างศรี (2528 : 25-27) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ เมื่อให้ภาพประกอบเรื่องที่แตกต่างกันกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นเทคนิค ปีที่ 1 จำนวน 90 คน โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ตามระดับความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษ ได้แก่ นักศึกษาที่มีความสามารถในการอ่านสูง นักศึกษาที่มีความสามารถในการอ่าน ปานกลาง และนักศึกษาที่มีความสามารถในการอ่านต่ำ ผลการทดลองพบว่า นักศึกษากลุ่มที่อ่าน เรื่องที่มีภาพรวมใจความย่อสรุปประกอบมีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษสูงกว่ากลุ่มที่อ่าน

เรื่องไม่มีภาพประกอบ และที่มีภาพแต่เข้าใจความหลักประกอบภาพ และพบว่ามีการร่วมระหว่างระดับความสามารถในการอ่าน กับระดับความเข้าใจในการอ่านจากการอ่านเรื่องที่ไม่มีภาพประกอบและมีภาพประกอบ

วันเพ็ญ สุภักดิ์ (2528 : 60 - 62) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านและทัศนคติต่อภาษาไทยของนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีอ่านแล้วเขียนลำดับเรื่องราว กับนักเรียนที่ได้รับการสอนโดยวิธีการอ่านแล้วทำแบบฝึกหัด กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2528 โรงเรียนวัดลาดชะโด อำเภอผักไห่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวน 60 คน กลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม แบ่งตามความสามารถทางการเรียนเป็น 3 ระดับ คือ สูง ปานกลาง และต่ำ กลุ่มทดลองที่ 1 ให้อ่านแล้วเขียนลำดับเรื่องราว กลุ่มทดลองที่ 2 ให้อ่านแล้วทำแบบฝึกหัด ใช้เวลาในการทดลองทั้งหมด 5 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยเรื่องที่ใช้สอนอ่าน 10 เรื่อง พร้อมทั้งแบบฝึกหัด แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน 48 ข้อ ผลการวิจัย พบว่า ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียน กลุ่มทดลองที่ 1 กับนักเรียนกลุ่มทดลองที่ 2 จากกลุ่มที่มีระดับความสามารถทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ มีความเข้าใจในการอ่านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นั่นคือ ระดับความสามารถทางการเรียนส่งผลต่อการอ่านทั้ง 2 แบบแตกต่างกัน

รุ่งนภา นุตราช (2533 : 57) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีพื้นฐานความรู้ในเรื่องที่อ่านและความสนใจในหัวเรื่องที่แตกต่างกันกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2531 จำนวน 64 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้นจากโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 8 โรงเรียน กลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดความสนใจและแบบทดสอบพื้นฐานความรู้เดิมหลังจากนั้นอ่านเนื้อเรื่อง 4 เรื่อง แยกต่างกันไปตามระดับพื้นฐานความรู้เดิม และความสนใจในหัวเรื่องแต่ละคน พร้อมทั้งทำแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน แล้วนำคะแนนที่ได้มาวิเคราะห์โดยวิธีการทางสถิติโดยหาค่ามีนัยสำคัญ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและวิเคราะห์ความแปรปรวน 2 ทาง แบบวัดซ้ำ ผลการวิจัยสรุปว่า ความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนในเรื่องที่มีระดับพื้นฐานความรู้สูงแตกต่างจากความเข้าใจในการอ่านเรื่องที่มีระดับพื้นฐานรู้ต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

กัทธรี (Guthrie, 1973 : 294-299) ได้ศึกษาถึงความเข้าใจในการอ่านและการตอบสนองความสัมพันธ์ระหว่างถ้อยคำในประโยคของผู้ที่มีทักษะในการอ่านสูง และต่ำ กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 12 คน แยกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มปกติมีอายุเฉลี่ย 10 - 12 ปี กลุ่มปกติอายุเฉลี่ย 7.42 ปี และกลุ่มที่มีความสามารถต่ำอายุเฉลี่ย 9.99 ปี คัดเลือกโดยใช้นแบบทดสอบ (The Peabody Picture Vocabulary Test) เพื่อระดับสติปัญญา และใช้นแบบทดสอบ The Gate - McGinHic Vocabulary Test เพื่อระดับความสามารถในการอ่าน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ เนื้อเรื่องที่ได้ปรับปรุงมาจากแบบแรกเรียนถึงระดับเกรดหกจำนวน 7 เรื่อง มีจำนวนคำระหว่าง 162 - 166 คำ ผลการทดลองพบว่า กลุ่มปกติอายุเฉลี่ย 7.42 ปี มีความเข้าใจในการอ่านต่ำกว่ากลุ่มปกติที่มีอายุเฉลี่ย 10.12 ปี ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกกลุ่มที่ใช้ตัวชี้แนะแบบความสัมพันธ์ระหว่างถ้อยคำในประโยคของคำกริยาและหน้าที่ของคำมีความเข้าใจในการอ่านได้ดีกว่าแบบความสัมพันธ์ระหว่างถ้อยคำในประโยคของคำนาม และคำขยาย การวิจัยครั้งนี้ศึกษาในเชิงความสัมพันธ์ และความหมายของตัวชี้แนะที่ใช้ในการอ่านเข้าใจเรื่อง

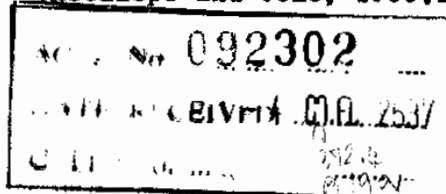
ไทเลอร์ เดลานีย์ และคินนุแคน (Tyler, Delaney and Kinnucan, 1983) ได้ศึกษาถึงธรรมชาติของความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านความสามารถในการอ่าน และผลของคำจัดระเบียบนำเรื่อง (Advance Organizer) ที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านหรือยกเว้น กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 128 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลองสองกลุ่ม คือ กลุ่มที่มีระดับความสามารถในการอ่านสูงและกลุ่มที่มีระดับความสามารถในการอ่านต่ำ โดยใช้นแบบทดสอบมาตรฐานวัดความสามารถในการอ่านเบื้องต้นของแมคกรอฮิล (The McGraw - Hill Basic Skills Reading Test) การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแฟคทอเรียล 2 x 2 (ความสามารถในการอ่าน x ประเภทคำจัดระเบียบนำเรื่อง) ผลการวิเคราะห์ข้อมูล พบว่า นักศึกษาที่มีระดับความสามารถในการอ่านสูงได้คะแนนจากแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน และวัดความเร็วในการอ่านสูงกว่านักศึกษามีระดับความสามารถในการอ่านต่ำ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เลอว์ ดีกรอฟฟ์ และไซมอนส์ (Leu Degroff and Simons, 1986) ได้ศึกษาผลของการใช้ประโยคแวดล้อมที่มีความเข้าใจในการอ่านคำของนักเรียนที่มีระดับความสามารถในการอ่านต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 1 จำนวน 42 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มที่มีระดับความสามารถในการอ่านสูง และกลุ่มที่มีระดับความสามารถในการอ่านต่ำ โดยให้อ่านข้อความที่มีจำนวนประโยคแวดล้อมต่างกัน ผลการศึกษาพบว่านักเรียนที่มีระดับความสามารถในการอ่านสูง ได้คะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดความเข้าใจสูงกว่านักเรียนกลุ่มที่มีระดับความสามารถในการอ่านต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการตั้งคำถามเอง

การตั้งคำถามเอง (Self - Questioning) เป็นการตั้งคำถามตนเองว่าสิ่งที่ต้องการเรียนรู้จากการอ่าน คืออะไร ใจความสำคัญที่ผู้เรียนต้องการสื่อั้นคืออะไร ทำไมจึงมีความสำคัญสำคัญอย่างไร และไปเกี่ยวข้องกับใครบ้าง เมื่อไร ตอนไหน ในการตั้งคำถามนี้ เพ็ญศรี รังสิยากุล (2528 : 14) กล่าวว่า ความเข้าใจในเนื้อเรื่อง จะเกิดขึ้นได้ต้องมีพื้นฐานจากการตั้งคำถามที่ขึ้นต้นด้วย W ทั้งห้า และ H นั่นคือ Who, What, When, Where, Why และ How โดยคำถามที่ขึ้นต้นด้วยสี่ตัวแรก จะช่วยให้ผู้อ่านเข้าใจในสิ่งที่ เป็นจริงตามเนื้อเรื่องส่วนคำถาม Why และ How จะช่วยให้ผู้อ่านตีความหมายข้อเท็จจริงให้กระจ่าง เพื่อหาคำตอบต่อไป การตั้งคำถามจึงทำให้ผู้อ่านต้องอ่านอย่างตั้งใจตลอดเวลา เป็นการกระตุ้นให้ผู้อ่านเกิดความคิดและขจัดมโนทัศน์ที่ผิดได้ การตั้งคำถามด้วยตนเองจึงเป็นการเพิ่มพูนความเข้าใจในการอ่านได้เป็นอย่างดี

การตั้งคำถามทำได้ 2 ลักษณะ คือ คำถามที่ถามก่อนการอ่านและคำถามที่ถามหลังการอ่านแล้ว คำถามก่อนการอ่านหรือคำถามนำหน้าเนื้อเรื่อง (Prequestion) จะส่งผลในลักษณะให้ผู้อ่านคิดไปข้างหน้า (Forward Manner) ทำให้ผู้อ่านมีความสนใจ มีการพิจารณาในการอ่านเนื้อเรื่องอย่างเหมาะสม ซึ่งทำให้มีพฤติกรรมที่จะก่อให้เกิดการเรียนรู้และการเรียนรู้จะเป็นไปในลักษณะที่ผู้อ่านสามารถสังเกตส่วนที่เป็นจุดสำคัญ และส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์ของเนื้อเรื่องที่อ่านด้วย (Rothkopf and Coke, 1968:197 - 198) ส่วนคำถามที่ถามหลัง

การอ่าน หรือคำถามหลังเนื้อเรื่อง (Postquestion) จะมีผลก่อให้เกิดพฤติกรรมการเรียนรู้ เช่นเดียวกับคำถามก่อนอ่าน แต่ลักษณะของคำถามจะเป็นแบบให้ผู้อ่านคิดย้อนกลับ (Backward Manner) หรือ ทบทวนซ้ำ (Review or Repetition) (Bruning, 1970 : 186) การใช้คำถามหลังการอ่าน เป็นการกระตุ้นโดยใช้สิ่งแวดล้อมภายนอกเป็นตัวส่งผล คือ กระตุ้นโครงสร้างของความจำ โดยเฉพาะที่ต้องนำมาตอบคำถาม และกระตุ้นการจัดลำดับภายในความคิดเกี่ยวกับเนื้อเรื่องที่เรียนรู้ไปแล้วที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กับคำถามประกอบเนื้อเรื่องและคิดให้กว้างออกไปอีก (RothKopt and Billington, 1974 : 669)

วิษราภรณ์ เพชรรัตน์ (2531) ได้ศึกษาผลของการฝึกทักษะการอ่านต่างวิธี และขนาดของกลุ่มที่มีต่อความเข้าใจในการอ่าน และความเข้าใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 3 กลุ่ม วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการฝึกทักษะการอ่านต่างวิธี และขนาดของกลุ่มที่มีต่อความเข้าใจในการอ่าน และความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียน ตลอดจนนิรชากร่วมระหว่างขนาดของกลุ่ม กับวิธีการฝึกทักษะการอ่าน ขนาดของกลุ่มกับวิธีการฝึกทักษะการอ่านขนาดของกลุ่มมี 3 ขนาด คือ 2 คน 4 คน และ 6 คน วิธีการฝึกทักษะการอ่านมี 2 วิธี คือ การตอบคำถามที่ครูกำหนดไว้ท้ายเรื่อง และการตอบคำถามที่นักเรียนช่วยกันตั้งท้ายเรื่อง กลุ่มตัวอย่างได้รับการสุ่มเข้ารับการศึกษาทดลอง จำนวน 6 กลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบฝึกทักษะการอ่าน แบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน และแบบสอบถามความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ แต่ละกลุ่มได้รับการฝึกทักษะการอ่าน 10 ครั้ง ครั้งละ 40 นาที หลังจากเสร็จสิ้นการทดลอง แล้วให้ทุกกลุ่มทำแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่าน และให้ตอบแบบสอบถามความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ ผลการศึกษพบว่า นักเรียนที่ฝึกทักษะการอ่านโดยการทำแบบฝึกหัดกับนักเรียนที่ฝึกทักษะการอ่านโดยการตั้งคำถามเอง มีความเข้าใจในการอ่านและในด้านความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมไม่แตกต่างกัน

เวาคี หนีญ (2532 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงผลวิธีอ่านที่ให้ตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่านเอง และให้ทำบันทึกย่อเรื่องทีอ่านโดยใช้กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 37 คน กลุ่มที่ 1 ให้ตั้งคำถามเอง จากเรื่องทีอ่าน และกลุ่มที่ 2 ให้ทำบันทึกย่อเรื่องทีอ่าน ผลปรากฏว่ากลุ่มที่ตั้งคำถามเองมีคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านสูงกว่ากลุ่มทีทำบันทึกย่อเรื่องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

กาเนอร์ และอเล็กซานเดอร์ (Garner and Alexander, 1982 : 144-147) ได้ศึกษาผลของการถาม-ตอบในการอ่านบทความกลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ลงทะเบียนเรียนในวิชาการอ่านมหาวิทยาลัยแมริแลนด์ (Maryland) จำนวน 30 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 15 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองเป็นบทความเกี่ยวกับผ่านผลมีความยาวประมาณ 4,200 คำ ซึ่งมีจุดหยุด (Stop-Points) ทั้งหมด 4 จุด และชุดคำถามทีเกี่ยวกับบทความทีอ่านอีก 1 ชุด ทำการทดลองโดยให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่ม อ่านบทความ เมื่อดึงจุดหยุด ให้กลุ่มทดลองกลุ่มหนึ่งตั้งคำถามเกี่ยวกับบทความทีอ่านโดยให้เขียนคำตอบไว้หลังจุดหยุดแต่ละตอน ส่วนกลุ่มทดลองอีกกลุ่มหนึ่งให้อ่านโดยไม่ให้ตั้งคำถาม และตอบคำถามเกี่ยวกับบทความหลังจากการอ่านบทความจบแล้ว ผู้วิจัยเก็บบทความคืน และให้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 กลุ่มตอบคำถามเกี่ยวกับบทความ ผลจากการทดลองพบว่า กลุ่มทดลองทีให้อ่านบทความโดยให้ตั้งคำถามเกี่ยวกับบทความทีอ่านมีคะแนนสูงกว่ากลุ่มทดลองทีไม่ได้ให้ตั้งคำถาม - ตอบคำถามระหว่างการอ่านบทความ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทีระดับ .001

วอง (Wong, 1985 : 227-268 Quoting Schenelzer, 1957) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลการตั้งคำถามเองทีมีต่อความเข้าใจในการอ่านกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับวิทยาลัย โดยแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทีอ่านเนื้อเรื่องแล้วตั้งคำถามหลังจากการอ่านไปทุก ๆ 20 บรรทัด กลุ่มทีตั้งคำถาม 5 คำถามหลังการอ่านเนื้อเรื่องแล้วกลุ่มตั้งคำถาม 5 คำถามก่อนอ่านเนื้อเรื่องแล้วอ่านเนื้อเรื่อง เพื่อตอบคำถามทีตั้งไว้ และกลุ่มควบคุมอ่านเนื้อเรื่องซ้ำ 2 ครั้ง หลังจากนั้น ทดสอบด้วยแบบทดสอบวัดความเข้าใจ จำนวน 21 ข้อ ผลการศึกษาพบว่า

กลุ่มที่ตั้งคำถาม 5 คำถาม หลังการอ่านเนื้อเรื่องแล้ว ทำคะแนนได้สูงกว่าทุกกลุ่มและในปีเดียวกัน วอง (Wong, 1985 : 227 - 268 Quoting Andre and Anderson, 1978 - 1979) ได้ศึกษาผลของการฝึกตั้งคำถามเองที่มีต่อความเข้าใจในการอ่าน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษา แบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ฝึกวิธีการตั้งคำถามเอง และกลุ่มควบคุมฝึกวิธีอ่านเรื่องซ้ำ 2 ครั้ง ใช้เวลาฝึกครั้งละ 50 นาที แล้วตรวจคำถามที่นักเรียนตั้งขึ้นว่าตรงกับใจความสำคัญของเรื่องหรือไม่ และจากการออกแบบทดสอบวัดความเข้าใจ ผลปรากฏว่า กลุ่มที่ฝึกวิธีการตั้งคำถามเองมีคะแนนสูงกว่ากลุ่มที่ฝึกวิธีอ่านเรื่องซ้ำ 2 ครั้ง

เดวี และแมคบริด (Davey and McBride, 1986 : 43 - 46) ได้ศึกษาผลของการฝึกกลวิธีอ่าน โดยใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับ 6 ที่ได้คะแนนจากการทดสอบความเข้าใจในการอ่าน (California Achievement test) อยู่ในระดับคะแนน 3.00 - 7.00 ซึ่งเป็นคะแนนระดับต่ำ จำนวน 50 คน กลุ่มตัวอย่างได้รับการสุ่มเข้ารับการทดลองใน 2 เงื่อนไข คือ กลุ่มที่ตั้งคำถามเอง จำนวน 24 คน และกลุ่มที่อ่านซ้ำ จำนวน 26 คน ให้แต่ละคนอ่านเนื้อเรื่อง 4 เรื่อง เมื่ออ่านจบในแต่ละเรื่องกลุ่มแรกให้ตั้งคำถามแล้วทดสอบด้วยแบบทดสอบวัดความเข้าใจกลุ่มที่สองให้อ่านซ้ำแล้วทดสอบด้วยแบบทดสอบเดียวกัน คำถามที่ใช้มี 2 ชนิด คือ คำถามชนิดที่มีคำตอบโดยตรงจากเนื้อเรื่อง (Literal Question) และคำถามชนิดที่ต้องนำข้อมูลจากเนื้อเรื่องมาสรุปความก่อนจึงจะตอบได้ (Inferential Question) หลังจากทดสอบทั้ง 4 เรื่องแล้ว ทำการวิเคราะห์ผลด้วยการวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม (Covariance) พบว่ากลุ่มที่ตั้งคำถามเองมีคะแนนสูงกว่ากลุ่มอ่านซ้ำ ในด้านคำถามที่ต้องสรุปความจากเนื้อเรื่องก่อนจึงจะตอบได้ แต่คำถามในชนิดที่สามารถค้นหาคำตอบจากเนื้อเรื่องได้โดยตรงนั้น กลวิธีทั้งสองไม่มีความแตกต่างกันในความเข้าใจจากการอ่านเนื้อเรื่อง

ฮอร์ริส (Horris, 1987 : 297 - A) ได้ศึกษาผลของการมีหัวข้อ การฝึกตั้งคำถามที่มีต่อความเข้าใจของนักเรียนเกรด 7 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 7 จำนวน 125 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มฝึกตั้งคำถามเอง กลุ่มตอบคำถามของกลุ่มที่ตั้งคำถาม และกลุ่มควบคุมไม่มีคำถาม เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นเนื้อเรื่อง 4 เรื่อง แต่ละเรื่องประกอบด้วยคำ จำนวน 250 คำ ซึ่งใช้ในการทดสอบด้วย มีคำถามเกี่ยวกับความเข้าใจ

เรื่องละ 8 คำถาม ใช้เวลาฝึก 3 ครั้ง ครั้งละ 45 นาที ทดสอบหลังการฝึกเสร็จ 1 วัน และเว้นช่วงทดสอบอีกครั้งหลังจากผ่านไปแล้ว 1 สัปดาห์ ผลการศึกษานพบว่า มีความแตกต่างระหว่างประเภทของคำถามและเวลาในการสอบ นักเรียนตอบคำถามแบบนำเรื่องมาตอบได้เสีย ได้ดีกว่าคำถามแบบสรุปเรื่องมาตอบและคะแนนการสอบหลังจากการฝึกเสร็จ 1 วัน สูงกว่าการสอบหลังจากเว้นช่วงผ่านไปแล้ว 1 สัปดาห์ มีกิริยาร่วมระหว่างตัวแปรทั้งสาม คือ วิธีฝึกเวลาในการสอบและการมีหัวข้อเรื่อง

โนแลน (NoLan, 1991 : 132-138) ได้ศึกษาถึงผลการใช้กลวิธีการฝึกอ่าน 3 แบบ โดยให้กลุ่มตัวอย่างเข้ารับการทดลอง 3 แบบ คือ กลุ่มที่ 1 ฝึกอ่านโดยวิธีตั้งคำถามด้วยตนเอง กลุ่มที่ 2 ฝึกอ่านโดยตั้งคำถามเองและพยากรณ์คำตอบ และกลุ่มที่ 3 เป็นกลุ่มควบคุม กลุ่มตัวอย่างจะได้รับการทดสอบความเข้าใจในการอ่าน ก่อนการทดลองด้วยแบบทดสอบ The Standardized Diagnostic Reading Test. (Brow Level, From 6) โดยคัดเลือกนักเรียนที่มีคะแนนเฉลี่ยในระดับ 0.6 - 3.9 ซึ่งเป็นคะแนนความสามารถที่ต่ำกว่าระดับชั้นที่ศึกษากลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับ 5, 6 หลังจากปฏิบัติตามเงื่อนไขแล้ว ทำการทดสอบอีกครั้งพบว่ากลุ่มที่มีการตั้งคำถามด้วยตนเองทั้ง 2 กลุ่ม มีระดับคะแนนเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มควบคุม

5. งานวิจัยที่เกี่ยวกับการอ่านซ้ำและขีดเส้นใต้

ธีระพจน์ แสงแก้ว (2531 : ก-ข) ได้ศึกษาผลของกลวิธีเรียนและการทบทวนที่มีต่อการจำเนื้อเรื่องของนักเรียนที่ต่างเพศกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 เป็นนักเรียนชายจำนวน 192 คน นักเรียนหญิง 192 คน สุ่มเข้ารับการทดลองเป็น 12 กลุ่ม ๆ ละ 32 คน กลวิธีเรียนแปรค่าเป็น 3 ระดับ คือ การอ่านซ้ำ การอ่าน แล้วขีดเส้นใต้ และการอ่าน แล้วจับบันทึก การทบทวนแปรค่าเป็น 2 ระดับ คือ การทบทวนแบบต่อเนื่อง และการทบทวนแบบเว้นช่วงเวลาทำการทดลองเป็นกลุ่มแต่ละกลุ่มเข้ารับการทดลองพร้อม ๆ กัน เพียงครั้งเดียว เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง เป็นหนังสือเรื่อง จำนวน 6 ชุด และแบบทดสอบวัดความจำ

เนื้อเรื่องผลการศึกษานพว่านักเรียนกลุ่มที่ใช้กลวิธีเรียนด้วยการอ่านซ้ำ มีคะแนนวัดความจำเนื้อเรื่องมากกว่าการอ่านแล้วคิดเส้นใต้และการอ่านแล้วจดบันทึก การอ่านแล้วคิดเส้นใต้มีคะแนนไม่แตกต่างจากการอ่านแล้วจดบันทึก

รัจจวน คำวชิรพิทักษ์ (2533 : 5) ได้ศึกษาผลของการศึกษากลวิธีอ่านตามแนวทฤษฎีจิตวิทยาปัญญานิยม ที่มีต่อการอ่านเข้าใจความภาษาอังกฤษ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยรามคำแหง การศึกษามีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบ ความสามารถในการอ่านระหว่างกลุ่มทดลองที่ได้รับการฝึกใช้กลวิธีอ่านต่างกัน 2 วิธี คือ กลุ่มที่ 1 ได้รับการฝึกให้ใช้กลวิธีกระทำซ้ำ กลุ่มที่ 2 ได้รับการฝึกให้ใช้กลวิธีกระทำซ้ำและขยายความและกลุ่มที่ 3 ได้รับการฝึกให้ใช้กลวิธีผสม กลุ่มตัวอย่างจำนวน 45 คน ในภาคต้นปีการศึกษา 2532 ผลการวิจัยพบว่า

1) กลุ่มที่ได้รับการฝึกให้ใช้กลวิธีกระทำซ้ำมีความสามารถในการจำได้แบบคำต่อคำสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการฝึกให้ใช้กลวิธีกระทำซ้ำและขยายความ และสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการฝึกให้ใช้กลวิธีผสม

2) กลุ่มที่ได้รับการฝึกให้ใช้กลวิธีกระทำซ้ำมีความสามารถในการจำได้แบบคำต่อคำสูง จากการทดสอบหลังจากการใช้กลวิธีสูงกว่าการทดลองครั้งแรกก่อนการใช้กลวิธีกระทำซ้ำ

กลัฟเวอร์ และคอร์คิลล์ (Glover and Corkill, 1987 : 198 - 199)

ได้ศึกษาอิทธิพลของการอ่านทบทวนข้อความซ้ำ ที่มีต่อความจำเนื้อเรื่องที่อ่านและฟัง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนจำนวน 64 คนโดยเปรียบเทียบการทบทวน 2 วิธี คือ การทบทวนแบบต่อเนื่องและการทบทวนแบบเว้นช่วงระยะเวลาและประเภทของข้อความที่อ่าน คือ อ่านจากข้อความเดิมชนิดคำต่อคำ และการอ่านจากข้อความที่เขียนขึ้นใหม่ แต่ความหมายคงเดิมทำการทดลองโดยให้นักเรียนกลุ่มที่ทบทวนแบบต่อเนื่องอ่านเนื้อเรื่องเสร็จแล้วอ่านซ้ำข้อความเดิมชนิดคำต่อคำกับอีกกลุ่มหนึ่งอ่านซ้ำเรื่องเดิมจากข้อความที่เขียนขึ้นใหม่ หลังจากนั้นทดสอบวัดความจำทันที ส่วนนักเรียนกลุ่มที่ทบทวนแบบเว้นช่วงเวลา เมื่ออ่านเนื้อเรื่องจบไปแล้ว 1 ครั้ง เว้นช่วงเวลา 30 นาทีแล้วกลับมาอ่านเรื่องเดิมหลังจากนั้นทำการทดสอบ วัดความจำภายหลังการทบทวนทันที ผลการทดลองพบว่า กลุ่มที่อ่านข้อความชนิดคำต่อคำที่ทบทวนแบบต่อเนื่องจำได้น้อยกว่ากลุ่มที่ทบทวนแบบเว้นช่วงเวลาส่วนนักเรียนที่อ่านแล้วทบทวนข้อความที่เขียนขึ้นใหม่ทั้งสองกลุ่ม มีผลการทดสอบไม่แตกต่างกัน

สำหรับงานวิจัยที่เกี่ยวกับการขีดเส้นใต้ นั้น ริชาร์ด และ ลอกัส (Richard and August, 1975 : 860 - 865) ได้ทำการศึกษาโดยให้ผู้รับการทดลองอ่านเนื้อเรื่องที่มีความยาว 80 ประโยค เป็นเนื้อเรื่องเกี่ยวกับวิวัฒนาการของสมอง เขาได้แบ่งผู้รับการทดลองเป็น 6 กลุ่ม ดังนี้ คือ

- กลุ่มที่ 1 ขีดเส้นใต้ประโยคใดก็ได้ในอนุเจตด้วยตนเอง
- กลุ่มที่ 2 ขีดเส้นใต้ประโยคที่มีความสำคัญที่สุดในอนุเจต
- กลุ่มที่ 3 ขีดเส้นใต้ประโยคที่มีความสำคัญน้อยที่สุดในอนุเจต
- กลุ่มที่ 4 อ่านโดยไม่ขีดเส้นใต้
- กลุ่มที่ 5 อ่านเนื้อเรื่องที่มีการขีดเส้นใต้แนวคิดที่สำคัญที่สุดไว้แล้ว
- กลุ่มที่ 6 ผู้ทดลองขีดเส้นใต้แนวคิดที่มีความสำคัญที่สุดไว้แล้ว

ผลการทดลองปรากฏว่า กลุ่มที่ 1 คือ กลุ่มที่ขีดเส้นใต้ด้วยตนเอง สามารถจดจำข้อความได้ดีกว่ากลุ่มอื่นส่วนกลุ่มที่มีผู้อื่นขีดเส้นใต้ไว้แล้วไม่สามารถจำรายละเอียดของเนื้อเรื่องที่อ่านได้และความสามารถในการจดจำไม่แตกต่างจากกลุ่มที่อ่านเนื้อเรื่องโดยไม่ใช้การขีดเส้นใต้เลย

ฟาสส์ และชูเมคเกอร์ (Fass and Schumacher, 1978 : 803 - 807) ได้ศึกษาผลของแรงจูงใจในการทำกิจกรรมของผู้รับการทดลองและความน่าอ่านที่มีต่อการเรียนรู้เนื้อเรื่องจากความเรียงร้อยกันของนักศึกษาจำนวน 160 คน ให้เรียนความเรียงร้อยกันแล้วทดสอบวัดความจำเรื่องราวที่อ่าน กลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็นกลุ่มที่ได้รับความเรียงที่น่าอ่าน และไม่น่าอ่านแล้วขีดเส้นใต้ และอ่านแล้วไม่ขีดเส้นใต้ข้อความสำคัญ และแบ่งเป็นกลุ่มที่มีแรงจูงใจสูง และแรงจูงใจต่ำด้วยการจ่ายเงินและไม่จ่ายเงินผลการศึกษา พบว่า การขีดเส้นใต้ข้อความสำคัญขณะอ่านส่งผลต่อการจำเรื่องราวที่อ่านเฉพาะผู้รับการทดลองที่ได้รับแรงจูงใจสูงเท่านั้นและการอ่านแล้วขีดเส้นใต้มีผลต่อการจำความเรียงไม่น่าอ่านจากการศึกษารั้งนี้ชี้ให้เห็นว่าการอ่านแล้วขีดเส้นใต้ข้อความสำคัญ ส่งผลต่อการเรียนรู้เนื้อเรื่องที่อ่าน

จอห์นและ แมคนามารา (John and McNamara, 1980 Quoting Willmore, 1966) ได้ศึกษาเปรียบเทียบการอ่านแล้วขีดเส้นใต้ อ่านแล้วเขียนโครงเรื่อง และการใช้ SQ3R กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับวิทยาลัย จำนวน 80 คน ใน 4 ระดับชั้นเรียน แต่ละวิชาใช้เวลา 50 นาทีแล้วทำการทดสอบทันทีและทดสอบภายหลังการทดลองในอีก 2 สัปดาห์ต่อมา ผลการทดสอบชี้ให้เห็นว่า การอ่านแล้วขีดเส้นใต้มีผลสัมฤทธิ์สูงสุด

บล็องชาร์ด และไมเคิลสัน (Blanchard and Mikelson 1987 : 197-200) ได้ศึกษาผลของการใช้กลวิธีเรียนด้วยการอ่านแล้วขีดเส้นใต้ข้อความที่มีต่อการจำและเข้าใจเรื่องที่อ่านของนักศึกษา จำนวน 84 คน ชื่อเรื่องที่ให้อ่านคือ "The Pathology of Boredom" มีจำนวนคำ 2,410 คำ การอ่านให้อ่านจากจอรับภาพของเครื่องคอมพิวเตอร์ในห้องทดลองแบบแผนการทดลองคือ 2 x 3 เวลาที่ใช้ในการศึกษามี 2 ระดับคือเวลา 30 นาทีหรือน้อยกว่ากับเวลามากกว่า 30 นาที และระดับผลสัมฤทธิ์ในการอ่าน มี 3 ระดับ คือ สูง ปานกลาง และต่ำ วิจัยดำเนินการทดลองโดยให้ผู้รับการทดลองอ่านข้อความจากจอรับภาพของเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ผู้รับการทดลองสามารถควบคุมให้ข้อความเลื่อนขึ้นลงได้ และสามารถขีดเส้นใต้ประโยคที่สำคัญ ๆ ได้ แต่ขีดได้ไม่เกิน 24 ประโยค หลังจากนั้น 1 สัปดาห์ ผู้รับการทดลองกลับมาทบทวนเรื่องที่เรียนอีกครั้งหนึ่ง จากที่ได้ขีดเส้นใต้เอาไว้เสร็จแล้วทดสอบความจำและความเข้าใจและดูผลจากการคาดคำตอบจากการขีดเส้นใต้กับคำถามว่าถูกต้องตรงกันหรือไม่ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มที่ใช้เวลาเรียนมากได้คะแนนไม่แตกต่างจากกลุ่มที่ใช้เวลาน้อย แต่กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านสูง ปานกลาง และต่ำ มีคะแนนแตกต่างกัน คือ กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านสูงมีคะแนนจากการทดลองสูง กลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านปานกลางมีคะแนนจากการทำแบบทดสอบปานกลาง และกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านต่ำมีคะแนนจากการทำแบบทดสอบต่ำส่วนเปอร์เซ็นต์การคาดคะเนคำตอบจากการอ่านแล้วขีดเส้นใต้กับจำนวนคำถามไม่แตกต่างกันระหว่างเวลาที่ใช้และผลสัมฤทธิ์ทางการอ่าน ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า กลวิธีเรียนด้วยการอ่านแล้วขีดเส้นใต้ ช่วยให้ระลึกเรื่องราวที่เรียนได้มากขึ้น

6. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเขียนโครงเรื่อง

ประสิทธิ์ กานท์กลอน (2528 : 116) ได้ให้ความหมายของคำว่าโครงเรื่อง หมายถึง การแยกแยะหัวข้อความคิดที่ได้ระบียบ เป็นวิธีรวมกลุ่มความคิดและจำกัดขอบข่ายความคิดออกเป็นหมวดหมู่ และ ฉัตรสุวารณ ดันนะรัตน์ (2531 : 227) ก็ได้กล่าวถึงโครงเรื่องว่าเป็น การเขียนรายการความคิดหรือใจความสำคัญของเรื่องให้เป็นระเบียบ โดยยึดเอาจุดมุ่งหมายและ ขอบข่ายของเนื้อเรื่องเป็นสำคัญว่า ควรจะกล่าวถึงเนื้อหาอะไรและประเด็นใดก่อนหรือหลัง ความลำดับ

การเขียนโครงเรื่องตามปกตินิยมเขียน 2 แบบ คือ

- 1) การเขียนโครงเรื่องในรูปหัวข้อ ซึ่งแต่ละประเด็นอาจเขียนด้วยคำหรือวลีก็ได้
- 2) การเขียนโครงเรื่องในรูปประโยค ซึ่งแต่ละประเด็นเขียนเป็นประโยคที่ได้ใจ ความสมบูรณ์ ควรจะเห็นประโยคสั้น ๆ มีความหมายรัดกุม (ประสิทธิ์ กานท์กลอน : 2528 : 117)

โครงเรื่อง (Outline) จะช่วยให้มีการจัดความคิดของเรื่องไปอย่างมีระบบ โดยเฉพาะถ้าหากสามารถสร้างโครงเรื่องได้อย่างมีประสิทธิภาพ สุกวิงส์ พงศ์ไพบูลย์ (2522 : 32-33) ได้เสนอแนะว่าโครงเรื่องที่ดีจะต้องพร้อมด้วยลักษณะ 5 ประการ ดังนี้

- 1) มีข้อความอยู่ในขอบข่ายของชื่อเรื่อง
- 2) มีความเป็นอิสระไม่ซ้ำซ้อนกัน แต่ละส่วนเนื้อหาต่างประเด็น ต่างแง่กันออกไป โดยสิ้นเชิงถ้าเหลื่อมล้ำหรือซ้ำซ้อนกันจะทำให้การดำเนินเรื่องเกิดความวุ่น
- 3) หัวข้อแต่ละหัวข้อมีน้ำหนักความสำคัญใกล้เคียงหรือเสมอกัน คือ ไม่หยิบเอา ประเด็นย่อยมาเป็นประเด็นหลัก
- 4) มีการลำดับความสัมพันธ์เชื่อมโยงกันเป็นอย่างดีคือข้อความใดควรมาก่อนหรือหลัง วันแต่บางเรื่องซึ่งไม่จำเป็นต้องมีลำดับความสัมพันธ์ แต่ให้ผลเท่าเทียมกัน

5) มีความสำคัญ ซึ่งถ้าขาดไปแล้ว จะทำให้เรื่องขาดความสมบูรณ์ หมายความว่า โครงเรื่องที่จำเป็นต้องครบถ้วนในสาระสำคัญของเรื่อง ถ้ายังมีประเด็นปลีกย่อยใด ๆ ที่อยู่ในขอบข่ายของเรื่อง แต่ไม่อาจจัดเข้าในประเด็นหลักส่วนใดส่วนหนึ่งไว้นั้น แสดงว่า โครงเรื่องยังขาดความสมบูรณ์

ประสิทธิ์ ภาพยนตร์กลอน(2528 : 116-117) ได้เสนอแนะวิธีการเขียนโครงเรื่องที่จะทำให้รายละเอียดชัดเจนให้เขียนในรูปประโยค เพราะการเขียนด้วยประโยคคลุมเครือมีความสำคัญ และพร้อมที่จะขยายความได้ทันทีแต่ควรจะเป็นประโยคสั้นรัดกุม และเจาะจงลงไปอย่างชัดเจน ถ้าสามารถทำได้ควรเลือกใช้ถ้อยคำให้เป็นแนวเดียวกันอย่างมีระเบียบ เช่น ถ้าหัวข้อแรกขึ้นต้นด้วยคำกริยา หรือคำนาม หัวข้อต่อไปก็ควรขึ้นต้นด้วยคำกริยาหรือคำคำนามด้วย แต่ทั้งนี้ให้พิจารณาตามความเหมาะสม

โฮลลีย์ และคณะ (Holley, *et al.* 1981 : 227-236) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับผลการให้คำแนะนำแก่นักศึกษาให้รู้จักวิธีการอ่านเรื่อง แบ่งนักศึกษารุ่นปริญญาตรีปีที่ 1 ออกเป็น 3 กลุ่ม ให้อ่านเรื่องประเภทเดียวกัน แต่ละกลุ่มมีวิธีการดังนี้

กลุ่มที่ 1 ฝึกให้นักเรียนตั้งหัวข้อเรื่องพร้อมกับการแนะนำให้รู้จักนำหัวเรื่องมาผูกเรื่องในขณะที่อ่าน (Embedded Heading)

กลุ่มที่ 2 ฝึกให้นักเรียนใช้โครงเรื่องตามที่ครูได้เตรียมไว้แล้วนำมาใช้ในการอ่านเรื่อง

กลุ่มที่ 3 ให้นักเรียนอ่านไปตามปกติ โดยไม่มีการแนะนำและไม่มีสิ่งใดเข้ามาช่วยเมื่ออ่านเรื่องจบแล้ว มีการทดสอบด้วยแบบทดสอบให้ระลึกคำตอบ (Recall Test)

ทดสอบทันทีที่อ่านเรื่องจบ และทดสอบด้วยแบบทดสอบชุดเดิมอีกครั้งเมื่อเวลาผ่านไป 5 สัปดาห์ ผลการวิจัยปรากฏว่าวิธีการในการอ่านทั้งกลุ่ม 1 และกลุ่มที่ 2 ให้ผลไม่แตกต่างกัน แต่จากการพิจารณาผลการทดลองพบว่า วิธีอ่านเรื่องในกลุ่มที่ 1 และในกลุ่มที่ 2 ทำให้นักเรียนเข้าใจได้ง่ายและรวดเร็วขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งชี้ให้เห็นว่าโครงเรื่องช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนได้

แอนนิส (Annis, 1981 : 179-181) ได้วิจัยเกี่ยวกับผลของการเสนอรูปแบบ การฟังคำบรรยายแบบต่างๆที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน จุดมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อศึกษาวิธีใดเหมาะสมที่สุดในในการฟังคำบรรยาย และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ที่ได้จากวิธีการ ในแต่ละแบบเมื่อวัดด้วยแบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบและจากการใช้แบบทดสอบอัตนัยกลุ่ม ตัวอย่างเป็นนักศึกษาปริญญาตรี ชั้นปีที่ 2 ที่ได้เรียนเรื่องพัฒนาการและการเจริญเติบโตของมนุษย์ แล้ว มีจำนวน 100 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 3 กลุ่ม ทุกกลุ่มจะได้รับเอกสารให้อ่านคำแนะนำ เกี่ยวกับการฟังคำบรรยาย และการบันทึกที่นำมาทดลองทั้งสามแบบซึ่งในสามแบบนี้จะรวมถึงวิธีการ ในกลุ่มที่ตนเองจะต้องปฏิบัติในครั้งนี้ด้วย ดังนี้

กลุ่มที่ 1 มีบันทึกเต็มรูปแบบ (Full Notes) ทุกคนจะได้รับแผ่นกระดาษที่ได้พิมพ์ข้อความอย่างครบถ้วนเหมือนกับบันทึกข้อความบรรยายของผู้บรรยายทุกอย่าง มีจำนวน 4 แผ่น แต่ละแผ่นจะไม่มีที่ว่างสำหรับจดบันทึกข้อความใด ๆ ลงไป และในขณะที่ฟังคำบรรยายห้ามทุกคน จดบันทึก ข้อความใด ๆ ลงไปทั้งสิ้น

กลุ่มที่ 2 ให้มีการบันทึกบางส่วน (Partial Notes) มีลักษณะเช่นเดียวกับการเขียนโครงเรื่อง ทุกคนในกลุ่มได้รับแผ่นกระดาษที่ได้บันทึกข้อความที่เป็นโครงเรื่องไว้ บ้างแล้วและมีที่ว่างที่ได้เว้นไว้ในแต่ละหัวข้อ เพื่อให้นักศึกษาสามารถบันทึกเพิ่มเติมตามที่ตนเองต้องการจดบันทึกมีจำนวน 4 แผ่น

กลุ่มที่ 3 ให้บันทึกเองโดยอิสระเป็นของตนเอง (Personal Notes) นักศึกษาได้รับ แผ่นกระดาษว่างเปล่า จำนวน 4 แผ่น และได้รับการแนะนำวิธีการจดบันทึกที่เป็นแนวทางของ ตนเอง

สำหรับเรื่องที่น่ามาบรรเทา เป็นเรื่องเกี่ยวกับหลักในการปรับพฤติกรรม แบ่งออกเป็น 6 เรื่องย่อย ใช้เวลาในการบรรเทา 40 นาที เมื่อจบการบรรเทาแล้วมีการวัดผลโดยใช้แบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ จำนวน 10 ข้อ ๆ ละ 1 คะแนนและข้อสอบอัตนัยให้ตอบคำถามสั้น ๆ จำนวน 5 ข้อ 11 คะแนน รวมคะแนนทั้งสองฉบับ 21 คะแนน ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่ากลุ่มที่ใช้วิธีบันทึกเองโดยอิสระ (กลุ่มที่ 3) มีคะแนนแตกต่างจากกลุ่มที่ 1 และ 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยที่กลุ่มที่ 1 มีคะแนนต่ำสุด และเมื่อเปรียบเทียบเฉพาะผลที่ได้จากการทดสอบด้วยแบบทดสอบปรนัยแบบเลือกตอบ ปรากฏว่าทั้งสามกลุ่ม มีคะแนนไม่แตกต่างกันด้วยความเชื่อมั่น 95 เปอร์เซ็นต์ส่วนผลที่ได้จากการทดสอบด้วยแบบทดสอบอัตนัย ปรากฏว่าทั้งสามกลุ่มมีคะแนนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .0001 เมื่อเปรียบเทียบรายคู่ พบว่า กลุ่มที่ให้บันทึกโดยอิสระ (กลุ่มที่ 3) มีคะแนนสูงกว่ากลุ่มที่บันทึกบางส่วน (กลุ่มที่ 2) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และกลุ่มที่ใช้การบันทึกบางส่วน มีคะแนนสูงกว่ากลุ่มที่ได้รับเอกสารบันทึกเต็มรูปแบบ (กลุ่มที่ 1) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ผลจากการวิจัยครั้งนี้ สามารถกล่าวได้ว่าภารกิจบรรเทาโดยใช้วิธีจดบันทึกบางส่วนในลักษณะเช่นเดียวกับการเขียนโครงเรื่องและการให้ผู้เรียนบันทึกเอง ตามความต้องการช่วยให้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนในระดับสูงโดยเฉพาะเมื่อมีการวัดผลการเรียกด้วยแบบทดสอบอัตนัย

แดเนียลสัน (Danielson, 1985 : 14) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนเกรด 6 ที่มีพื้นฐานรู้ในเรื่องที่อ่านและความสนใจในหัวเรื่องที่แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนเกรด 6 จำนวน 21 คน โดยให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องตามเงื่อนไข ดังนี้ นักเรียน 12 คน อ่านเนื้อเรื่องที่กำหนดให้ และนักเรียนอีก 9 คน อ่านเนื้อเรื่องที่ไม่ได้กำหนด (นักเรียนเลือกเอง) ทั้ง 2 เงื่อนไขจะแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 อ่านเรื่องแล้วให้เขียนโครงเรื่อง กลุ่มที่ 2 อ่านเรื่องแล้วตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องและเขียนโครงเรื่อง และกลุ่มที่ 3 อ่านเรื่องเสร็จแล้วให้คู่ตัวอย่างโครงเรื่องแล้วจึงตอบคำถาม หลังจาก

นั้นทดสอบความเข้าใจจากการอ่าน โดยให้กลุ่มตัวอย่างเขียนโครงเรื่องจากเรื่องที่อ่านมา ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มที่ทำกิจกรรมโดยการตอบคำถามแล้วมาเขียนเป็นโครงเรื่อง และกลุ่มที่ดูโครงเรื่องแล้วตอบคำถามทั้งสองเงื่อนไข มีความสามารถในการเขียนโครงเรื่องได้ถูกต้องและรวดเร็วกว่ากลุ่มที่อ่านเนื้อเรื่องแล้วเขียนโครงเรื่องเพียงอย่างเดียว

ฟอลีย์ (Foley, 1986 : 2527-A) ได้ศึกษาผลของการเขียนโครงเรื่องที่มีต่อความเข้าใจในการอ่าน ของนักเขียนเกรด 7 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเขียนเกรด 7 จำนวน 63 คน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม กลุ่มละ 21 คนกลุ่มแรกเรียนโดยมีการฝึกให้ผู้เรียนเขียนโครงเรื่องหลังการอ่าน กลุ่มที่ 2 เรียนโดยให้ผู้เรียนรู้หลักการในการเขียนโครงเรื่องแล้วเติมข้อความลงในโครงเรื่องที่ครูสร้างขึ้น กลุ่มที่ 3 เรียนโดยการตอบคำถามหลังการอ่าน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบทดสอบวัดการระลึกได้ในเนื้อเรื่องที่อ่าน ผลการวิจัยพบว่า นักเขียนที่เรียนโดยการเขียนโครงเรื่องเอง สามารถจำเนื้อเรื่องที่อ่าน และมีความคงทนในการจำแตกต่างจากนักเขียนอีกสองกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

โบห์ลเมเยอร์ และคณะ (Bohlmeyer, et al. 1987 : 6) ได้ศึกษาถึงผลของกลวิธีเขียนด้วยตนเอง ที่มีต่อการเรียนรู้เนื้อเรื่องวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาถึงกลวิธีที่จะช่วยในการเรียนรู้เนื้อเรื่อง ชื่อบทความที่ให้อ่านคือ "Long from the sea of Cortez" กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับวิทยาลัยจำนวน 20 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่อ่านแล้วเขียนโครงเรื่อง และกลุ่มที่อ่านแล้วโยงสัมพันธ์ผูกเรื่อง สำหรับกลุ่มที่อ่านแล้วเขียนโครงเรื่องเกี่ยวกับเรื่องที่อ่านนั้นได้รับการฝึกให้เขียนโครงเรื่องในขณะที่กลุ่มตัวอย่างอีกกลุ่มหนึ่งได้รับการฝึกให้นักโยงสัมพันธ์ผูกเรื่องหลังจากนั้นมีการทดสอบทันที และหลังการอ่านผ่านไป 1 สัปดาห์ ด้วยแบบทดสอบวัดความเข้าใจผลการทดลองปรากฏว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้รับการฝึกให้เขียนเป็นโครงเรื่องได้คะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดความเข้าใจได้สูงกว่ากลุ่มที่ได้รับการฝึกให้นักโยงสัมพันธ์ผูกเรื่องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติการทดลองครั้งนี้ชี้ให้เห็นว่า การเขียนโครงเรื่องหลังการอ่านช่วยให้นักเรียนเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้มากขึ้น

จากเอกสารและงานวิจัยที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นว่า กลวิธีอ่านแบบต่าง ๆ ส่งผลต่อความเข้าใจเรื่องของนักเรียนทั้งสิ้น ผู้วิจัยคาดว่า การอ่านโดยใช้กลวิธีต่าง ๆ ที่เสนอไว้ในการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ในการอ่านของนักเรียนทั้งกลุ่มที่มีระดับความสามารถในการอ่านเข้าใจเรื่องสูงและกลุ่มที่ระดับความสามารถในการอ่านเข้าใจเรื่องต่ำ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำตัวแปรกลวิธีอ่าน และระดับความสามารถในการอ่านเข้าใจเรื่องมาศึกษา ร่วมกันและสามารถกำหนดวัตถุประสงค์ตลอดจนสมมติฐานในการวิจัยได้ดังนี้

วัตถุประสงค์

1. วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาผลของกลวิธีอ่านที่มีต่อความเข้าใจเรื่องของนักเรียนไทยมุสลิมที่มีระดับความสามารถในการอ่านเข้าใจเรื่องต่างกันตลอดจนศึกษากิริยาร่วมระหว่างระดับความสามารถในการอ่านเข้าใจเรื่องและกลวิธีอ่าน

2. วัตถุประสงค์เฉพาะ

2.1 เพื่อศึกษาผลของกลวิธีอ่าน 3 ลักษณะ ได้แก่ กลวิธีอ่านโดยการตั้งคำถามเอง การอ่านซ้ำและขีดเส้นใต้ และการเขียนโครงเรื่องว่า กลวิธีทั้ง 3 ลักษณะมีผลต่อความเข้าใจเรื่องของนักเรียนแตกต่างกันหรือไม่

2.2 เพื่อศึกษาว่านักเรียนที่มีระดับความสามารถในการอ่านเข้าใจเรื่องสูงและนักเรียนที่มีระดับความสามารถในการอ่านเข้าใจเรื่องต่ำเมื่ออ่านเนื้อเรื่องโดยใช้กลวิธีอ่าน 3 ลักษณะ นักเรียนกลุ่มใดจะเข้าใจเรื่องได้ดีกว่ากัน

2.3 เพื่อศึกษาว่าจะมีกิริยาร่วมระหว่างระดับความสามารถในการอ่านเข้าใจเรื่องและกลวิธีอ่านหรือไม่

สมมติฐาน

1. ถ้านักเรียนอ่านเนื้อเรื่องโดยใช้กลวิธีอ่าน 3 ลักษณะ ได้แก่ กลวิธีอ่านโดยการตั้งคำถามเอง การอ่านซ้ำและขีดเส้นใต้ และการเขียนโครงเรื่องแล้วนักเรียนจะเข้าใจเรื่องแตกต่างกัน
2. ถ้านักเรียนที่มีระดับความสามารถในการอ่านเข้าใจเรื่องต่างกันอ่านเนื้อเรื่อง โดยใช้กลวิธีอ่าน 3 ลักษณะแล้ว นักเรียนที่มีระดับความสามารถในการอ่านเข้าใจเรื่องสูงจะเข้าใจเรื่องได้สูงกว่านักเรียนที่มีระดับความสามารถในการอ่านเข้าใจเรื่องต่ำ
3. ถ้านักเรียนที่มีระดับความสามารถในการอ่านเข้าใจเรื่องสูงและต่ำอ่านเนื้อเรื่อง โดยใช้กลวิธีอ่าน 3 ลักษณะ ได้แก่กลวิธีอ่านโดยการตั้งคำถามเอง การอ่านซ้ำและขีดเส้นใต้ และการเขียนโครงเรื่องแล้ว กลวิธีที่การอ่านทั้ง 3 ลักษณะ จะส่งผลต่อความเข้าใจเรื่องแตกต่างกันออกไปตามระดับความสามารถในการอ่านเข้าใจเรื่องหรือมีอิทธิพลร่วมระหว่างระดับความสามารถในการอ่านเข้าใจเรื่องและกลวิธีอ่าน

ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีความสำคัญและประโยชน์ในด้านต่อไปนี้

1. ด้านความรู้

- 1.1 ทำให้ทราบว่ากลวิธีอ่านโดยการตั้งคำถามเอง การซ้ำและขีดเส้นใต้ และการเขียนโครงเรื่องมีผลทำให้นักเรียนเข้าใจเรื่องแตกต่างกันหรือไม่
- 1.2 ทำให้ทราบว่านักเรียนที่มีระดับความสามารถในการอ่านเข้าใจเรื่องสูงและต่ำ อ่านเนื้อเรื่องโดยใช้กลวิธีอ่าน 3 ลักษณะแล้ว นักเรียนกลุ่มใดจะเข้าใจเรื่องได้ดีกว่ากัน
- 1.3 ทำให้ทราบว่า มีอิทธิพลร่วมระหว่างระดับความสามารถในการอ่านเข้าใจเรื่องและกลวิธีอ่านหรือไม่

2. ด้านการนำไปใช้

2.1 ใช้การเสนอแนะให้ครูได้ทราบแนวทางในการเลือกกลวิธีอ่านที่เหมาะสมกับการอ่านหนังสือหรือตำรา เพื่อช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจในการอ่านเรื่องมากขึ้น

2.2 ใช้เสนอแนะให้ครูได้ทราบแนวทางในการอ่านหนังสือหรือตำราให้เหมาะสมกับระดับความสามารถในการอ่านของแต่ละคน เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในการอ่านมากขึ้น

2.3 เป็นข้อมูลในการปรับปรุงประสิทธิภาพในการอ่านหนังสือหรือตำราของนักเรียน

2.4 เป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า และถาวรวิจัยสำหรับผู้สนใจต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนโทสมุสลิมที่พูดภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาที่หนึ่ง ซึ่งกำลังเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2536 จากโรงเรียนประถมศึกษาที่มีห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนโทสมุสลิมที่พูดภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาที่หนึ่ง ได้สุ่มจากโรงเรียนที่มีห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตั้งแต่ 2 ห้องเรียนขึ้นไป และมีจำนวนนักเรียนโทสมุสลิมที่พูดภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาที่หนึ่งมากกว่า 80 % ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดปัตตานี
3. เนื้อเรื่องที่ใช้ในการทดลอง เป็นเนื้อเรื่องเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์จากหนังสือวิทยาศาสตร์ในชีวิตประจำวัน (สำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ กรมวิชาการ)
4. การวัดความเข้าใจในการอ่านเรื่อง ผู้วิจัยจำกัดขอบเขตเฉพาะด้านความเข้าใจ 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ การแปลความ การตีความและการขยายความเท่านั้น

5. ตัวแปรที่ศึกษา

5.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

5.1.1 ระดับความสามารถในการอ่านเข้าใจเรื่อง แปรค่าออกเป็น 2 ระดับ ได้แก่

5.1.1.1 ระดับความสามารถในการอ่านเข้าใจเรื่องสูง

5.1.1.2 ระดับความสามารถในการอ่านเข้าใจเรื่องต่ำ

5.1.2 กลวิธีอ่าน แปรค่าออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่

5.1.2.1 การตั้งคำถามเอง

5.1.2.2 การอ่านซ้ำและขีดเส้นใต้

5.1.2.3 การเขียนโครงเรื่อง

5.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ความเข้าใจเรื่อง ซึ่งเป็นคะแนนที่ได้จากการตอบแบบทดสอบวัดความเข้าใจเรื่องที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

นิยามศัพท์เฉพาะ

เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้นิยามศัพท์เฉพาะไว้ดังนี้

1. กลวิธีอ่าน หมายถึง การให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องตามเงื่อนไข และขั้นตอนในการเข้ารับ การทดลองเพื่อช่วยเพิ่มความเข้าใจจากเรื่องที่อ่าน
2. การตั้งคำถามเอง หมายถึง การให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องที่กำหนดให้ หลังจากอ่าน เนื้อเรื่องจบลงแล้วให้นักเรียนตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่านด้วยคำถามต่อไปนี้ อะไร ทำไม อย่างไร และเพราะเหตุใด พร้อมตอบคำถามที่ตั้งขึ้นด้วย
3. การอ่านซ้ำและขีดเส้นใต้ หมายถึง การให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องที่กำหนดให้ 1 ครั้ง แล้ว ให้อ่านเนื้อเรื่องเดิมอีกครั้งพร้อมพิจารณาว่า หรือข้อความที่เห็นว่ามีความสำคัญแล้วขีดเส้นใต้คำ หรือข้อความนั้น
4. การเขียนโครงเรื่อง หมายถึง การให้นักเรียนอ่านเนื้อเรื่องที่กำหนดให้เมื่ออ่านจบแล้ว ให้นักเรียนรวบรวมความคิดเกี่ยวกับเนื้อเรื่องของแต่ละเรื่องไว้ แล้วนำความคิดที่สรุปได้มาเขียน เรื่องลำดับเป็นข้อ ๆ

5. ระดับความสามารถในการอ่านเข้าใจเรื่อง หมายถึง คะแนนความสามารถในการอ่านเข้าใจเรื่อง ซึ่งวัดจากแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านเรื่องที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
6. ความเข้าใจเรื่อง หมายถึง ความสามารถในการแปลความ ตีความ และขยายความจากการอ่านเนื้อเรื่องซึ่งวัดได้จากคะแนนการทำแบบทดสอบวัดความเข้าใจในการอ่านเรื่องที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น
7. นักเรียนไทยมุสลิม หมายถึง นักเรียนที่พูดภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาที่หนึ่ง ซึ่งกำลังเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2536 ของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดปัตตานีที่มีห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตั้งแต่ 2 ห้องเรียนขึ้นไป และมีจำนวนนักเรียนไทยมุสลิมที่พูดภาษามลายูถิ่นเป็นภาษาที่หนึ่งมากกว่า 80% ในสังกัดสำนักงานการศึกษาจังหวัดปัตตานี